

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIII Rugsėjis – September 28, 1978 Nr. 38

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RYTŲ TAIKOS RĖMAI

Kol kas daugiausiai laimėjo Carteris

Vytautas Meškauskas

Kas matė per televizija Camp David susitarimų pasirašymą Baltuose Rūmuose, turėjo pastebėti nuolatinę šypsena prezidento Carterio lūpose. Ją nesunku suprasti. Tai buvo kol kas laimingiausia jo prezidentavimo diena! Juk Camp David susitikimui prasidėjus atrodė, kad Carteris visą savo prestižą pastatė ant vienos, labai rizikingos kortos. Tarp Egipto ir Izraelio užimtų pozicijų bet koks kompromisas atrodė neįmanomas. Tiesa, Izraelis priklauso nuo JAV paramos, tačiau žydų įtaka šiame krašte neleido tikėtis didesnio spaudimo. Dėl to negalima stebėtis ilga derybų tąsa, nors visi dalyviai buvo suinteresuoti jų pasisekimu.

Sadato taikos iniciatyva sužadino Izraelio viltis sudaryti su Egiptu atskirą taikos sutartį, tuo būdu ištraukiant iš bendro arabų fronto stipriausią jo narį. Sadatui tai tačiau reikštų arabų išdavimą, bet kadangi dar niekur negirdėta, kad taikos sąlygas padiktuotų ne karą laimėjusi, bet pralaimėjusi šalis, jis pirmiausiai reikalavo principinio susitarimo, numatantį Izraelio pasitraukimą iš visų okupuotų teritorijų, ką jau buvo nutarusi JT Saugumo Taryba savo rezoliucija 242, suredaguota Arthuro Goldbergo. Pagal tą rezoliuciją arabų valstybės turėtų pripažinti Izraelio suverenumą, ko jie iki šiol nepadarė, o jo sienos turėtų būti 'saugios' — atseit galimi tam tikri pakeitimai, išplaukiant iš saugumo reikalavimų. Dabartinis Izraelio ministras pirmininkas Begin aiškino, kad vakarinis Jordano upės pakraštis, dabar esąs Izraelio kontrolėje, nėra koks 'okupuotas' kraštas, bet žydams per amžius priklaususi Galilėja ir Samarija. Tai pabrėždamas Izraelis paspartino naujų statybą. Taip klausimą pastatė, susitarimas atrodė neįmanomas.

Carteriui čia vis dėlto pasisekė rasti išeitį. Beginas nusileido per penkis metus žadėdamas duoti pilną autonomiją okupuotų teritorijų gyventojams, kurie dalyvaus ir taikos derybose ir galės nuspręsti savo ateitį. Už tai Sadatas pasižadėjo per tris mėnesius pasirašyti

atskirą taikos sutartį, kuria Egiptas atgauna suverenumą visam Sinajui, nors Izraelis galės prašyti tam tikrų saugumo zonų, o Egiptas ten galės laikyti tik civilius lėktuvus. Vėliausiai 9 mėnesiams po tos atskiros sutarties pasirašymo praėjus, Izraelis turėtų atitraukti savo kariuomenę iš didžiausios (substantial) Sinajaus dalies, po ko užmezgiami normalūs santykiai. Kaip tai patiko Beginui, galima suprasti iš to, kad jis kalbėdamas Baltuose Rūmuose ragino Sadatą tą separatinę taikos sutartį pasirašyti galimai anksčiau.

Kalbant apie tokį susitarimą, visados galima reikia prileisti, kad kiekviena pusė gali apsigalvojusi jo įkūnijimą trūkdėti ar visai nutraukti. Atsiminkime tik savo istoriją. Suvalkų sutartį, sovietų pažadus gerbti nepriklausomybę ir t.t. Su kokiais rezervais į ateitį žiūrėtumėm, vistiek reikia pripažinti Carteriui didelį pasisekimą, kuris jam buvo skubiai reikalingas. Juk atrodė, kad jis nieko nenusimano, niekur neturi laimės. Tą matydama kongreso pačių demokratų dauguma galvojo į šių metų lapkričio rinkimus eiti nuo savo prezidento atsiribodama. Iš viso kongresas po Vietnamo karo ir Watergate's gavęs didesnę žodį krašto reikalų tvarkyme, tą savo galią natūraliai nori dar padidinti, o nesumažinti. Carteris prieš pat rinkimus galėjo įrodyti, kad vis dėlto ir prezidentas gali daug ką pasiekti.

Entuziasmui praėjus lieka klausimas, o kas su pabėgėliais, tremtiniais iš Palestinos? Kurį laiką atrodė, kad jų PLO — tremties politinė organizacija susilauks tam tikro tarptautinio pripažinimo ir net gali tapti

žinomas savaitinis žurnalas U. S. NEWS & WORLD REPORT, Sept. 25, 1978 nr., išspausdino savo biuro Maskvoj viršininko Robin Knight straipsnį apie Baltijos valstybes, kuri čia ištiesai paduodame. Taipgi pridėtas Baltijos valstybių žemėlapis.

Nuolatiniai neramumai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje nublinkina Maskvos pastangas sunaikinti giliai šaknis įleidusi valstybingumo šiuose kraštuose, nežiūrint šimtmetinės rusų dominacijos anksčiau. Tačiau kokio sukilimo nereikia tikėtis. Per eilę metų Baltai spaudžiami išmoko prisitaikinti prie rusiškos tvarkos ir tenkintis šokia tokia ūkine pažanga.

Tačiau spontaniški antirusiniai išsišokimai rodo,

pusiau oficialių darbų partneriu. Būtų neblogas precedentas ir kitų tautų tremtiniais. Dabartinis susitarimas tačiau apie juos visai tyli. Beginas aiškina, kad Izraelis niekada nesutiks su jais tartis ar leisti jiems susikurti savo valstybę Izraelio pašonėje. Anot jo, tai būtų tik lizdas sovietų veiklai Art. Rytuose. Pilna autonomija žadama tik dar Vakariname Jordano pakraštyje ir Gazos juostoje gyvenantiems arabams, kurie, anot Begino, galės pasirinkti Jordano ar Izraelio pilietybės. Tose srityse pasiliks Izraelio karinės jėgos ne tik penkiems metams, bet ir po jų. Taip pat izraelitai ten galės steigti savo naujokynus. Už tat principas, kad apleidę savo tėvynę nustoja teisės kalbėti jos vardu, buvo dar kartą patvirtintas.

Maskva dėl Baltijos valstybių turi didelių rūpesčių

How Baltic States Torment Russia

The Kremlin's carrot-and-stick policies to Russify three nationalistic republics aren't paying off. Balts still stubbornly resist integration.

VILNA
Persistent unrest in Estonia, Latvia and Lithuania underscores Moscow's inability to destroy grass-roots nationalism after centuries of Russian rule.

and Lithuania from the... Instead, there has been anti-Russian feelings and a born burgeoning of Baltic... For all this antipathy, control of the Baltic states is dating back to 1710 in Estonia and 1795 in Lithuania. suzerainty was broken in 1918, a 22-year period between when all three lands gained independence.

Kremliaus vilionių ir bausmių ("carrot-and stick") politika surusinti tris tautiškai nusistačiusias respublikas neneša vaisių. Baltiečiai dar vis užsispyrusiai priešinasi įjungimui.

kaip visų trijų valstybių žmonės priešinasi pastangoms sunaikinti jų tautinę tapatybę, siekiant sukurti "Sovietinį žmogų". Net gi brutališkos Maskvos priemonės ir pastangos Pabaltį padaryti daugiausia pažengusiu Sovietų Sąjungos ūkiniu regionu nebuvo sėkmingos, siekiant estų, latvių ir lietuvių tautinių šaknų sunaikinimo. Priešingai, ten kyla vis didesnis anti-rusinis nusiteikimas ir labai atkaklus baltiečių nacionalizmas.

Prie dabartinės neapykantos rusams dar prisideda faktas — Rusijos ilgus

Baltijos valstybių kontrolės anksčiau: Estijos ir Latvijos nuo 1710 m., o Lietuvos nuo 1795 m. Maksimos kontrolė nutrūko tik 22 metų laikotarpyje, tarp 1918 ir 1940, kai visos 3 Pabaltijo valstybės džiaugėsi nepriklausomybe.

Nė viena iš Baltijos valstybių negrįžo savo noru rusų globon po II Pasaulinio karo; specialiai Lietuva, kurioj karinis priešinimasis tęsėsi iki 1955.

Baltiečių paskata ir viltis, kad jie kada nors atgaus nepriklausomybę, yra JAV, o taip pat ir kitų NATO valstybių teisinis nepripažinimas sovietinio autoriteto Baltijos valstybėms. Tai išeina iš Jaltos konferencijos, kai Stalinas atmetė plebiscitą, kuris leistų respublikoms apsispręsti savo likimą. Baltijos Nepriklausomų valstybių atstovai iki šiol Amerikoje naudoja diplomatiniais statusais.

Anti-sovietiniai incidentai reguliariškai dažniau vyksta Baltijos valstybėse, negu bet kurioj kitoj Sov. Sąjungos dalyj, nežiūrint (Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Pavojaingesni už Izraelio-arabų nesutikimus konflikto židiniai: Irano šachas ir dvasiškių-kairiųjų koalicija. — Kodėl Vietnamas nepuola Combodijos?

Carteriui užsidarius su Sadatu ir Beginu Camp David, pasaulio raida nesustojo. Tai suprato patsai prezidentas, nes rado laiko iš ten paskambinti Irano šachui pareikšdamas savo 'gailesį dėl paskutiniųjų įvykių tame krašte ir leisdamas į Iraną pasiųsti 20,000 ašarinių dujų statinių kurios, kaip žinia, naudojamos demonstracijoms išsklaidyti. Toks žygis sunkiai derinasi su kalbomis apie žmonių teises. Bet, antra vertus kas laukia Irano šachą nuvertus?

Tą klausimą kairiosios The New Republic skiltyse svarsto Walter Laqueur, The Washington Quarterly Review of Strategic and International Studies redaktorius. Jis nurodo, kad tuo laiku, kai Washingtonas visą savo dėmesį sutelkė Izraelio-arabų konfliktui, įvykiai Pietų Jemene ir Afganistane buvo ignoruojami, arba jiems nebuvo duodama daug reikšmės. Spaudoje, palyginti, visai nedaug žinių buvo ir apie terorizmą Turkijoje, kur nuo jo žuvo 350 žmonių, jį laikant grynai vidaus reikalu. Po perversmo Afganistane turėjo būti aišku, kad Iranas bus sekantis. Bruzdėjimai ten jau prasidėjo šiuo metų pradžioje, tačiau susirūpinimo jie sukėlė tik dabar.

Dabartinių to krašto konvulsijų priežastys yra komplikotos ir įvairios: revoliucijos paprastai nėra visai aiškios. Per paskutinį dešimtmetį Iranas padarė didelę ūkinę pažangą, kuri tačiau yra susijusi ir su nemažais sunkumais. Vidutinis iranietis turi \$2,400 metinių pajamų. Tai statistinis vidurkis, kas reiškia, kad yra daug žmonių daugiau ir mažiau už dirbančių. Kaip ir kiekviename krašte - ūkinę pažangą lydi ir korupcija. Šachas tikėjosi, kad per 10 ar 20 metų jo kraštas ne tik pasivys, bet ir pralenks kitas pramonines šalis. Dabar to jau nesitikiama ir, žinoma, ieškoma kaltininko.

Į miestus suplaukė daug žmonių iš kaimų, ieškodami geresnio uždarbio. Jų gyvenimo sąlygos nepavydėtinos. Nepatenkinta ir vidurinioji klasė bei inteligentija. Daugeliui jų šacho režimas yra anachronizmas, nebepateisinąs save moderniais laikais. Nepatenkinti šachu yra didieji dvarininkai, kurių nuosavybės buvo nusavintos žemės reformai. Nepatenkinti yra Islamo dvasininkai - jiems netinka suteikimas moterims lygių teisių ir kitoks nesiskaitymas su Korano raide.

Rašydamas apie Islamą The Economist pastebi, kad toji religija šiuo metu pergyvena savo atkutimo laikotarpį. Tai galima pastebėti ne tik Pakistane, kuris tik dėl savo skirtingos religijos išsiskyrė iš likusios Indijos, bet

ir Turkijoje, kurią Ataturkas visai atskyrė nuo religijos. Nepaisant jo pastangų, Islamas nebuvo išrautas iš turkų širdžių ir dabar neturi savo politinę partiją - Tautinio Išganymo sąjūdį. Šachas, kaip ir Egipto Sadatas, aiškinasi, kad jie patys yra mahometonai, laikosi jų papročių ir todėl faktinai nėra apie ką ginčytis. Jie tik daugiau ar mažiau senus papročius suderina su modernaus gyvenimo reikalavimais, bet ir dvasininkai čia nori turėti savo žodį. Islamas yra dižiausia kliūtis ir sovietams galutinai susitvarkyti su Afganistanu.

Specifiniai Irane kraštutinių dvasininkų vadu laikomas Ayatollah Khomeini, virš 70 metų, kuris gyvena kaimyniniame Irake. Khomeini kritikuoja šacho žemės reformą ir užsieniečių veiklą Irane. Šachas, anot jo, sugriovęs Irano žemės ūkį, o moterų emancipaciją Khomeini pavadino 'stūmimu į nuodėmę'. Jo nuomone viso pasaulio mahometonai turėtų susijungti prieš savo priešus, įskaitant ir Izraelį. Jis savo pasekėjus ragina ne susidėti su marksistais, kurie, anot jo, duria su peiliu iš užpakalio.

Opozicijos kairioje pusėje pačiame krašte matome keletą teroristų grupių, kurios pačios nesudaro didelio pavojaus. Kairiai tačiau yra nusiteikusi Irano studentų užsieniuose dauguma. Tų studentų skaičiuojama apie 100,000 iš jų 20,000 JAV-ėse. Tų tarpe randame ir maoistų, trockistų, stalinistų ir Naujosios Kairės atstovų. Juos visus jungia neapykanta šachui. Ta neapykanta yra bazė ir jų kooperacijai su Islamo ayatollahos - pamokslininkais. Tie turi daugiau pasekėjų krašto viduje ir jų dauguma yra neturtingi, t.y. suviliojami kairiųjų agitacijos.

Bet jei šacho režimas kristų, išveda Laqueur, tai ne dėl to, kad jis buvo priespaudos šalininkas, bet todėl, kad jis stengėsi pasidaryti daugiau liberalus ir nebuvo pakankamai griežtas.

Būdinga tai, kad Irake buvo sušaudyta ir iškarta daug daugiau kairiųjų negu Irane, tačiau Vakaruose dėl to nie-

kas neverkšlena. Irako režimas yra saugus, nes išnaikino opoziciją, o demonstracijos prieš šachą prasidėjo kaip tik prieš metus, kai Irane buvo leista organizuotai išeiti į gatvę.

Iranas jau yra per toli pažengęs, kad jį galėtų valdyti Islamo pamokslininkai. Kairioji opozicija reikalauja 'laisvės masėms', tačiau nėra jokios abejonės, kad sekantis režimas bus daug griežtesnis negu dabartinis. Užtat sekantis Irano režimas, nors ir dangstyti po kairiųjų šūkiais, iš tikro varys tą pačią šacho politiką. Bet, žinoma, yra galimas ilgesnis chaoso periodas ir tai negalės neturėti politinės ir karinės įtakos nuo Persijos įlankos iki Afrikos Rago. Galimas ir toks paradoksas, kad Irano krizė daugiau paveiks jo silpnus kaimynus negu jį patį.

Liberalus londoniškas Economist, kuris prileidžia, kad Maskva šiuo momentu nėra suinteresuota chaosu Irane - nes ir ji turi intereso išlaikyti naftos šaltinius nesugriautus, savo paskutiniame Nr. prieina panašios išvados, kaip Washingtono žurnalo redaktorius: 'Nėra jokios abejonės, kad Irano ir Vakarų pasaulio, kuriam tas kraštas yra taip svarbus, interesai reikalauja, kad šachas su visu briliantiškumu ir visomis klaidomis, pergyventų dabartinę krizę.'

Paskutinės žinios iš Vietnamo-Cambodijos pasienio skelbia, kad Vietnamas, nors ir turi ten sutelkęs 120,000 armiją, vis dar delsia pradėti generalinę ofensyvą. Tai aiškinama iš dalies tuo, kad Cambodija parodė stipresnį

■ Iš kitos pusės

Bendruomenės informacijoje apie lietuvių dalyvavimą Baltųjų Rūmų konferencijoje rugpjūčio 23 d. (žiūr. rugsėjo 7 d. Dirvą) paskelbta:

"Buvo paprašyta, kad prezidentas Carteris ar viceprezidentas Mondale viešai paskelbtų savo nusistatymą Pabaltijo kraštų klausimu, panašiai kaip yra padarę kiti ankstyvesnieji prezidentai ar viceprezidentai. PLB pirm. inž. Vytautas Kamantas įteikė viceprezidento Mondale štabo viršininkui Richard Moa pageidaujamo pareiškimo pavyzdį."

Tokių eilučių skaitytojui kilo klausimas: jei anksčiau jau buvo išprašyti tokie pareiškimai, kodėl tuo pačiu keliu nepasinaudota dabar? Jei ALTa išrūpindavo, kodėl nepalikti tos pareigos jai ir dabar? Bendruomenės skelbiami turinti Washingtono kažkokį savo ryšininką. Jei jau nepasitikima ALTa, tai tas ryšininkas turėtų atlikti visus paruošiamuosius darbus, o 'valdžia' nuvažiuotų tik iškilmingam tokio pareiškimo išklausimui. Dabar, atrodo, prasidėjo kita gadynė. Pats pirmininkas įteikia raštą, kurį viceprezidentas ar pats prezidentas kaip kokie be-rasčiai turėtų pasirašyti! Jei taip kada ir pasitaiko, apie tai bent iš mandagumo neskelbiama. Ir koks to rašto svarbumas, jei nuorašo negali rasti valdžios įstaigose?

Ir kur tai viskas atsitiko? O gi per kuklias vaišes konferencijos dalyvių miniai. Toji konferencija buvo sušaukta suorganizuoti 'grass root suport' prezidento gynbos sąmatos veto. Malonu, kad ir mūsų šaliai buvo pakviesti ar patys save 'pasikvietino' prezidentui į talką, kiek blogiau, kad jiems neteko už tai rimčiau pasidaruoti. Nespėjus "pavaldiniams" papasakoti, ką jie ten girdėjo, atstovų rūmai ne tik nesurinko reikalingų 2/3 balsų veto panaikinimui, bet faktinai patys palaikė Carterio pusę 206 balsais prieš 191. Žodžiu, buvo pavaišinta mokesčių mokėtojų pinigais visai be reikalo. Gal ir tai laimėjimas.

vm

pasipriešinimą, negu buvo laukta, o paties Vietnamo armija nėra tokia kovinga kaip anksčiau atrodė. Vietnamas tačiau yra gerai sovietų ginkluojamas ir nėra abejonės, kas iš tikro turėtų laimėti. Daugiau bijoma Kinijos savanoriškų divizijų. Tuo tarpu Vietnamas stengiasi užmegsti geresnius ryšius su savo kitais kaimynais. Pereitą savaitę jis pasirašė prekybinį susitarimą su Thailandu.

Ir jei jau esame Azijoje ... Raudonosios Kinijos ir Taiwanio kiniečiai iki šiol vengė bet kokio bendravimo. Ten

kur buvo viena delegacija, kita nekeldavo kojos. Užtat gi buvo staigmena, kada pereitą mėnesį Tokio įvykusioje energijos fizikų konferencijoje susitiko Žemyno ir Taiwanio delegacijos ir nė viena jų nepasitraukė. Pasirodo, kad tarp abiejų teritorijų eina gana gyva prekyba per Hong Kongą. Taiwanas tuo keliu per pirmus šiuo metų šešis mėnesius importavo įvairių gėrybių už 21 mil. dolerių, t.y. beveik tiek, kiek pernai per visus metus. Raud. Kinija pirkė tik už \$30,000 ... daržovių sėklų.

WANTED JOURNEYMAN
COMBINATION ELECTRICIAN
MILLWRIGHT
JOURNEYMAN ELECTRICIAN
AND MILLWRIGHT

Top wages, excellent fringe package, vacation, paid holidays, cost of living, pension plan, insurance, hospital & medical. Should be able to work 1st, 2nd or 3rd shift. Apply in person only: Springfield Mfg., 104 North Bechtel Ave., Springfield, O. 45501. An established growing company. (36-38)

JOURNEYMEN OR 1ST
CLASS SKILLED
MACHINISTS

Must be experienced on Goss Chuckers, W & S, & Kingsbury. Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Also

TRAINEES ACCEPTED
Steady work for qualified men & benefits.

KINCO INC.
4701 Perkins Ave.
Cleveland, Ohio 44103
216-881-1300

(33-39)

Kai kainos eina aukštyn, dabar pats geriausias laikas investuoti bei apsigyventi —

FLORIDOJE

JOHN (JONAS) PASKUS

atstovaujantis didžiausiai ir seniausiai nekilnojamo turto įstaigai pietų Floridoje, mielai jums patarnaus.

The Keyes Co.

REALTORS

3640 N. Federal H-way, Pompano Beach, Fla. 33064,

Įstaigos telefonas 1-305-782-4422

Vakaraais ir nedarbo metu: 1-305-946-4389

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUBAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

AR TAMPAME NUOLAI DŪS

Vyresnioji lietuvių išeivija, nuo pat iškūrimo Amerikoje, remiantis savo ideologine bei idėijine paskirtimi stengėsi ieškoti būdų ir metodų mažinti ir švelninti grupinius skirtumus, kurie visais laikais kelia tik nepykantą, erzumą, kas ardo ir silpnina visuomenės pajėgumą ir jos atsparumą komunizmui. Tam vienijimui stengėsi rasti progų šaukti visų grupių susirinkimus, visur skelbti vienybės obalsį. Tokiu tad rūpesčiu gyveno ir sielosios mūsų ankstybieji tautinės veiklos veteranai. Jų leidžiami laikraščiai daugiau ar mažiau atspindėjo gyvenamojo meto Amerikos lietuvių išeivijos veidą bei veiklos nuotaikas.

Jų siekimus perėmė naujai atvykusioji išeivių banga ir dauguma jų kūrė savas organizacijas, tradicijas, skelbė tuos pačius siekimus, tik svetimose žemėse mums buvo reikalingas naujas jų įgyvendinimo būdas, pritaikytas prie tos aplinkos ir reikalavimų. Tokiu mūsų visos išeivijos pasirinktu sutartiniu keliu ėjome per 30 metų. Organizacijos dėjo pastangas savo veikimą derinti ir kreipti į vieną visiems bendrą tikslą — tautinės gyvybės išeivijoje išlaikymą ir tautai laisvės atgavimą. Jei visų žvilgsniai ir toliau kryptų į tą vieną idėjinį tikslą, į ateitį, tai būtų daug išvengta tarpusavio ginčų, kuriuos daugumoj iššaukia tik asmeniškumai (visuomeninio darbo vėžys), tuščios ambicijos. Kiekvienam sąmoningam lietuviui buvo aišku, kad sėkminga kova prieš mūsų prarastos tėvynės pavergėją sovietinį okupantą gali būti tik susibūrus į gerai organizuotus, drausmingus junginius, bendruosius tautos reikalus statant aukščiau savo srovių bei asmeniško išitikinimų.

Baigiame trečią dešimtmetį tremtyje. Per tą laiką organizacijose atskirai, o kartais ir visi sutartinai dirbam, apie vieningą veiklą kalbam, bet jos dar nepasiekiam. Neblogai iškūrę, leidžiam atslūgti Lietuvos okupantui pasipriešinti.

mo valiai, tampame nuolaidūs, net greitai pasiduoti tam, dėl kurio jau kartą matyto tėvynėje teroro pasirinkome tremtį.

Didesniam laisvojo pasaulio lietuvių apjungimui įsteigėm Lietuvių Bendruomenę, kuri ne kartą aiškiai pabrėžė, jog ji yra viso laisvojo pasaulio lietuvių organizacijų, visų lietuvių motina, kurios kaip kiekvienos rūpestingos motinos didžioji pareiga yra mylėti ir gerbti, vienodai rūpintis visais savo vaikais: turtingas ar beturtis, vienokios ar kitokios pasaulėžiūros ar tikybės. Bet, ar ji 25 metų tėkmėje tą motinos uždavinį atliko, tą meilę ir rūpestį kiekvienam lietuviui vienodai rodė, nuspręs tik ateities istorikai, o mūsų spaudoje tuo klausimu skaitėme įvairių nuotaikų bei pasisakymų.

O kaip naujosios išeivių bangos veikla atrodo šandien, kai visas pasaulis jau pažino sovietinio komunizmo tariamos demokratijos žodžiais skelbiamą apgaulę, melą ir klastą, jo siekimus užvaldyti pasaulį, kai tėvynėje pavergtieji lietuviai išdrįso pareikšti tiesos žodį rizikuodami gyvybe, tai mūsų išeivijos veidrodis palengva pradeda dengti migla. Atsiranda tokių, kurie lietuviškais reikalais niekuomet nesidomėję, bet vieną gražų rytą staiga pabunda su nuostabiomis idėjom, kaip išlaikyti lietuviųbę ir atstatyti nepriklausomą Lietuvą naujais metodais, atskiriant mokslą nuo politikos. Žinoma, tas metodas naudingas Maskvos vadams, nes jie tuo būdu daug laimi įraukdami į savo

Dalis Los Angeles neolituonų p.p. Gudauskų "senajame dvare" Irenos Petravičienės nuotr.

LOS ANGELES NEOLITUONŲ VASARINĖ IŠKYLA

Jau kelerių metų tradicija kaip Los Angeles neolituonų gan gausi šeima vasaros metu susirenka sekmadienio popietę praleisti savųjų tarpe. Šių metų iškyla įvyko mūsų pirmininkės Dainos tėvėlių - Giedrės ir dr. Juozo Gudauskų - jaukiame "senajame dvare". Šitokiomis progomis daug nuoširdžiau, atviriau ir išsamiau išsišnekama "pro domo sua".

Šįkart susirinko virš penkiasdešimt korporantų, jų šeimos narių ir jų bičiulių. Įvairiausių medžių, palmių ir krūmų pavėsy kiekvienas - nuo naujagimio iki žilagalvio - kaip įmanydamas patogiausiai išsitiesė pokylauti, nes buvo visko, ir visko, ir net prašymo netruk! Užkandžių ir skanėstų stalai lūžo nuo korporantų-čių ar jų šeimos narių pagamintų įvairiausių patiekalų, kurių suorganizavimą ir paskirstymą taip sumaniai atliko vyriausioji trejukė: Giedrė Gudauskienė, Rūta Mulokienė ir Halina Balcerienė. Ir labiausiai išlepintas skonis nesugebėjo rasti priekaištų, gi ištroškusius gomurius kiekvienas, savo nuožiūra, pasistengė pavilginti iš įvairiausių gėrimų gausos, parūpintų mūsų vicepirm. Antano Kašėlionio, arbitro Stasio Petravičiaus ir sekr. Arvydo Griciaus.

tinklą mokslininkus, menininkus ir kitus intelektualus, siekiančius populiarumo, kurį laikinai ir gauna per "Gimtąjį Kraštą" savo atsakymais klaidindami išeiviją ypač jaunuosius ir skaudžiai įžeisdami vergijoje likusius brolius. (eč)

Taip gausiai susirinkusią visą malonią neolituonų šeimą jautriai pasveikino mūsų pirm. Daina Gudauskaitė, nuoširdžiai padėkojo visiems atsilankiusiems ir pranešė, kad Korp! metinė šventė įvyks š.m. lapkričio mėn. 18 dieną, kurios metu numatoma, kad mūsų šeima padidės keliais naujai nariais. Jaunimo S-gos pirm. A. Grakauskaitė pakvietė visus atsilankyti, ir kitus paraginti dalyvauti, mūsų korporanto Vytauto Smetonos piano koncerte š.m. spalio 15 d. Visų jau ir taip puikią nuotaiką dar labiau pakėlė, kai dr. Juozas Gudauskas - Giedrei Gudauskienei akomponuojant - entuziastingai smuiku pagriežė lietuviškų polkų pykę bei čigoniškų melodijų, o Liucija Mažeikienė solo padainavo ištraukas iš "My Fair Lady".

Nenusileisdami solistams, mes visi susirinkusieji iš atspausdintų lapelių (kiti gal pirmą kartą), G. Gudauskienei vadovaujant su fortepijono palyda, sutartinai užtraukė studentų himną "Gaudeamus", Korporacijos spalvų dainą "Lietuva Brangi", filisterių dainą "O dienos laisvės ir džiaugsmų" ir kitas studentiškas daineles. Labai

gausią ir vertingą fantų loteriją pravedė daiva Čekanauskaitė ir Ed. Balceris, talkininkaujant pačiam jauniausiam prieaugliui.

Pagal tos dainos posmelį - "ką valgei, ką gėrei - reikės užmokėti" - mūsų išdininkė Danutė Ruokytė ir sekr. Arvydas Gricius, nusitvėrę pirm. Dainos kepuraitę, apskriejo susirinkusius ir žaliukais ją pripildė iki kaupo, kurių tarpan atsidūrė dr. J. Gudausko šimtinė, Albino Markevičiaus penkiasdešimtinė, Alenos Devenienės trisdešimtpenkė ir mūsų visų kitų dvidešimtinės ar mažesnio kalibro žaliukai. Kaip keičiasi laikai! Jei šį dr. Gudausko šimtinė būtų įkritusi į neolituonišką krepšį prieš 50 metų, tai su 1000 litų auka jis jau seniai būtų buvęs mūsų mecenatu! Bet ir šį kartą jis neliko nuskriaustas, nes buvo apdovanotas jautriu, jaunatvišku ir neolituonišku išd. Danutės Ruokytės bučiniu ...

Korporantiškas, nuoširdžiausias ačiū visiems, pirm. Dainai Gudauskaitei, visai valdybai, o ypač Giedrei ir dr. Juozui Gudauskams už tokią malonią, jaukią ir prasmingą sekmadienio popietę. (eb)

Vaizdai iš Los Angeles neolituonų iškylos p.p. Gudauskų "senajame dvare". Irenos Petravičienės nuotr.

Diplomatijos parašete (73)

Vaclovas Sidzikauskas

Dr. J. Šliupo mirtis

Pirmas politinis Delegatūros žygis buvo jos 1944 m. rugsėjo 30 atsišaukimas į Didžiosios Britanijos ir JAV vyriausybę. Atsišaukimo tikslą nusako jo įžanga, būtent:

„Turėdamas galvoje naują padėtį, kuri susidarė Raudonajai Armijai antru kartu okupavus didesniąją Lietuvos dalį, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas visos lietuvių tautos vardu daro sekantį pareiškimą ...“

Atsišaukimas paneigė visų pirmosios sovietinės okupacijos Lietuvai užkartos valdžios aktų teisėtumą ir pareiškė, kad Raudonąją Armiją lietuvių tauta laiko esant svetima okupacine kariuomene, kuriai yra privalomi visi tarptautinės teisės nuostatai, tvarkantieji okupacinės kariuomenės elgseną svetimoje teritorijoje. Iš to seka, kad Lietuva neturi būti traktuojama blogiau nei prieš teritoriją. Toliau buvo išreikštas protestas prieš Maskvos paskelbtą visuotinę mobilizaciją Lietuvoje ir prieš visus kitus pažeidimus nuostatų, kurie reguliuoja karą ir nustato okupanto galios ribas okupuotoj teritorijoje, prieš sovietinės santvarkos sugražinimą, prieš lietuvių tautos naikinimą, pabrėžiant, kad lietuvių tautos kova yra kova už laisvę, teisę ir nepriklausomą gyvenimą, už tautos išlikimą. Vokiečių karinės okupacijos metu, buvo sakoma atsišaukime, lietuvių tauta kovojo už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir paveikiai priešinosi Vokietijos politinėms ir mobilizacinėms užmačioms. Atsišaukimas baigėsi konstatavimu, kad nors karinių veiksmų prieš Vokietiją eigoje Lietuva ir gali būti sovietų karinių jėgų užimta, bet kad tai neturėtų sukludyti atstatyti Lietuvos suvereninių organų praktišką veiklą ir prašo jo Karališkos Didenybės ir JAV vyriausybės skubiai pasiūsti į Lietuvą savo misijas, kad apsaugojus lietuvių tautos teises ir gyvybinius interesus. Atsišaukimas buvo surašytas Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu, datuotas „Vilnius-Kaunas, 1944 m. rugsėjo 30 d.“ Per Stockholmą jis buvo pasiūstas į Londoną ir Washingtoną ir abejose vietose gautas.

Kitas Delegatūros uždavinys buvo pasipriešinti Rosenbergo ir Gestapo kėsiamam įvelti lietuvių tautą į Hitlerio išprovokuotą karą ir jo „naujosios Europos statybą“. Tą uždavinį Delegatūra, sakyčiau, sėkmingai atliko. Be to kas mano anksčiau tuo reikalu parašyta, noriu čia suminėti dar šį faktą. Dr. Jonas Šliupas su šeima 1944 metais buvo pasitraukęs iš Lietuvos ir apsigyveno Bregezenze, prie Bodeno ežero. Vokietijos įstaigos, greičiausia jų lietuviškųjų patarėjų įtaigos, sugalvojo, kad Vokietijos reikalui būtų naudinga, jei kuris žinomas lietuvis

iš Europos prabiltų į Amerikos lietuvių ir juos paragintų remti karą prieš sovietus, kurie antru kartu brovėsi į Lietuvą. Tai misijai jie parinko Amerikos lietuviams gerai žinomą dr. Joną Šliupą. Jis buvo iškviestas į Berlyną apsilankė Sąjungoje ir vakarą praleido su Berlyno lietuviams. Jis labai nervinosi ir pergyveno, visi stengėmės rasti būdą kaip išvengti šio vokiečių prievartavimo. Visai tai, ypač jam skirtas uždavins kuriam jis buvo priešingas, matyt jį taip paveikė kad kitą rytą, jam dar neatsikėlus, viešbutyje jį ištiko širdies smūgis, nuo kurio jis ir mirė. Kitą dieną jį laidojo me, jo kūną sudeginome Berlyno krematoriume. Užsakėme gipso maskę ir ją, kaip ir vazą su pelenais, kuri laiką saugojome Sąjungoje, iki jo giminės juos atsiėmė ir nusiėmė į Ameriką. Man teko vadovauti laidojimo apeigom ir tarti atsisveikinimo žodį.

Trečias Delegatūros uždavinys buvo rūpintis Kaune Gestapo suimtaisiais Vliko nariais ir Stutthofio koncentracijos stovykloje laikytais ikaitais lietuviams inteligentais. Tą uždavinį Delegatūra vykdė betarpiškai ir, kiek tai buvo tikslinga, per lietuvių Sąjungą. Darėme žygių, kad Stutthofio kaliniai būtų paleisti ir atiduoti Sąjungos žinion. Apie tai liudija, kad ir šio, atsistiktinai pas mane

užsilikusio Sąjungos igaliotinės Berlyne - po to kai Sąjunga jau buvo išsikėlusį Wuerzburgą - Elzės Lapėnaitės-Oželienės 1945 m. kovo 24 d. laiško ištrauka: „... vakar buvo užėjęs asmeniškai p. Steffen. (Telefonu niekuomet iš tos įstaigos niekas neskambino). Labai gailėjosi neradęs nei Tamstos, nei p. Skipičio ... Aš jam užsiminiau apie Stutthofiečius, ar jis negalėtų man paaiškinti, kur jie dabar yra, nes iš giminių kasdien gauname užklausių ir nežinome ką tiems žmonėms atsakyti. Tai jis atsiliepė, kad kaip tik tuo reikalu ir atėjęs, nes ir jie nežina kur tie žmonės yra. Sausio pabaigoje jų buvęs duotas įsakymas 'Dienststelle Danzig', kad tuos žmones paleistų į laisvę ir pasiųstų juos į lietuvių Sąjungą Berlyne. Tačiau atrodo, kad jų įsakymas bus pervėlai į Danzigą patekęs. Aš jam paaiškinu, kad turime privačių žinių, kad jie iš Stutthofio yra išvykę ir iš kelionės yra rašę, bet kad jie nėra laisvi. Ta vietovė, iš kurios kai kurie rašė, dabar taip pat yra bolševikų rankose. Čia kas tai minėjo, kad jie yra Oldenburge. Tai jis padėjavo, kad jie negali surasti nei savo 'Dienststelle Danzig, Abwicklungsstelle' ir tokiu būdu nieko negali susekti. Dar kartą pakartojo, kad sausio pabaigoje jie turėjo būti paleisti“.

MASKVA DĖL BALTIJOS VALSTYBIŲ TURI...

(Atkelta iš 1 psl.)

fakto, kad kitos tautos, kaip gruzinai, armenai, atkakliai siekia išlaikyti savo religines, kalbines bei etnines tradicijas. Pavyzdžiui prieš metus Liepojoj Latvių Tautinis muzikos festivalis baigėsi jaunimui užtvindžius miestą, su šūkiais „Laisvės, laisvės“. Prieš mėnesį panašus incidentas įvyko viename Estijos mieste.

Lietuva gi yra daugiausia nacionalistinė iš visų trijų Baltijos valstybių. Smulkiausias įvykis gali sukelti incidentą. Pav. pernai Vilniaus futbolo komandos laimėjimas prieš rusus sukėlė spontaniškas tūkstančių lietuvių jaunimo demonstracijas, kurios nusiautė Vilniaus miestą, šaukiant antisovietinius, o taip pat savo tautinius šūkius. Mieste automobiliai buvo išvartyti, policijos automobiliai padegti, langai išdaužyti, sovietinės propagandos vėliavos bei skelbimai nuplėšyti.

Kunkuliuojanti neapykanta

Masiniai protestai Lietuvoje nuolatinis reiškinys. Keliais atsitikimais 1970-aisiais tūkstančiai pasirašė skundus-peticijas, pasisakydami prieš religinį per-

sekiojimą. Daug daugiau savilaidinių (samizdat) arba pogrindžio leidinių pasirodo Lietuvoje negu kitur S.S.S.R. Gilinimasis į tautinį savo pradą ir domėjimasis juo pasiekė jaunimo tarpe tokio laipsnio kad KGB (Sovietų slaptoji policija) imasi jį prižiūrėti.

Pasėkoje plačiai plintančių neramumų Lietuvoje jos disidentai turi labai mažai vietos veikimui. Jų veiklos sekimas nuolatinis. Viktoras Petkus, lyderis žmogaus teisių sekimo Lietuvoje, buvo nubaustas 15 metų bausme liepos mėnesį. Kiti aktyvistai neteko pilietybės ar buvo atleisti iš darbo.

Eiliniam rusui Baltijos valstybės yra „Vakarai“, atseit, Amerika. Šimtai tūkstančių jų kiekvieną vasarą atvyksta čia džiaugtis buržuaziniais malonumais. Ši identifikacija su Vakarais ir yra Baltijos kraštų nepasitenkinimo Maskvos valdymu pati pagrindinė priežastis.

Latvijijos sostinėj Rygoj katedros, naktiniai klubai, itališko stiliaus kavinės rodo skirtingą skonį nuo Rusijos. Senobinėj Estijos sostinėj Taline namai, plytiniai šaligatviai bei geležinės or-

tamentalinės iškabos liudija istorinį ryšį su Vokietija.

Vilnius, kadaise feodalinės karalystės centras, yra ryškiausias „Vakarų“ miestas. Jo jaunimas, dėvintis Amerikos stiliaus drabužius (jeans) bei skandinavų gamintus marškinius (T-shirt) atrodo, kaip Vakarų Europoj ar Amerikoje. Moterys madingai apsirengusios, gi namai ir darželiai išsiskiria savo tvarkingumu nuo bendros išvaizdos Rusijoje.

Žvilgsnis pro langą

Estija gal tik vienintelė vieta Sovietų Sąjungoj, kur Vakarų TV galima matyti. Su specialiu priedu, kuris galima pirkti krautuvėse už 50 dol., galima pagauti Suomijos TV stotis, kurios dažnai perduoda JAV programas, kaip „Cannon“, „Columbo“ ir pan.

Vidutinis Baltas turi ironišką, pajuokiantį nusistatymą prieš rusus. Oficialiai ryšiai su Maskva teisinami ekonominiu progresu. Privatiškai jausmai yra priešiški. Vienas samizdatas išsireiškė šitaip: „Meilė ir draugiškumas tarp lietuvių ir rusų? Tai draugiškumas ir meile tarp ėriuko ir vilko“.

Išimtinai padėtis yra Lietuvoj, kur Kremlius koncentruoja savo pastangas palaužti ar susilpninti Katalikų bažnyčios jaučiamą įtaką. Nežiūrint spaudimo, oficialūs pareigūnai pripažįsta, kad 40% ir 3.4 milijonų tautos yra reguliaris bažnyčios lankytojai. Kūnigai sako, kad realusis skaičius siektų arti 60%. Teritorijoje ne didesnė, kaip W. Virginia, dar veikia virš 500 bažnyčių. Vilniuje Nekalto Prasidėjimo bažnyčia reguliariai sekmadieniais sutraukia virš 8000 maldininkų. Aušros Vartų koplyčia kiekvieną dieną pilna įvairaus amžiaus žmonių.

Maskvoj jaučiama baimė, kad ryšys tarp bažnyčios ir režimo priešų gali išsivystyti į masinį pasipriešinimą komunistų režimui. Ši režimo baimė gali būti kiek ir perdėta, tačiau šis klausimas šiuo metu yra daug realus negu prieš dešimtmetį, iššauktas kietos valdžios pareigūnų rankos prieš religiją. Mokyklose 8-9 metų amžiaus vaikai verčiami lankyti ateizmo pamokas. Trys ketvirtadaliai kunigų seminarijų uždaryta. Katalikų pasipriešinimas spaudimui išryškina didelio skaičiaus religinių peticijų Sovietų bei pasaulio lyderiams. Viena tokių peticijų, protestuojant prieš persekiojimą, turėjo daugiau kaip 17,000 parašų. Keletas kitų turėjo ne tik parašus, adresus bet net telef. numerius.

Sutikdama plačios bazės pasipriešinimą ir neramumus Maskva pasirinko vilio-

nių ir bausmių politiką: iš vienos pusės Kremlius siekia Baltijos kraštų surusėjimo, iš kitos pusės stengiamasi pakelti ekonominis lygis. 1940 m. Baltijos kraštai rusų turėjo: Estija — 8%, Latvija — 10%, Lietuva — 2%. Gi šiandien šie skaičiai pakilo iki 25, 30 ir 9%. Daugumoje Pabaltin atkeliami rusai apgyvendinami miestuose ir užima įmonių, administracijos vadovaujančias pozicijas. Taip gi Kremlius deda didžiausių pastangų primesti Baltams rusų kalbą. Rusų kalba privaloma mokyklose, televizijoje ir pan. Nežiūrint to, dauguma lietuvių, netgi aukšti pareigūnai, rusiškai kalba tik su rusais.

Geležinė ranka

Baltijos valstybės laikomos po kieta Maskvos politine kontrole. Pagrindiniai komunistų partijos, valdžios postai užimti rusų arba baltiečių, sugrįžusių su raudonosios armijos banga. Didelės bėdos Baltijos kraštuose išvengta tik Sovietų pastangomis, siekiant perkeisti Pabaltijo ekonomiką ir pakelti gyvenimo lygį aukščiau bendro S.S.S.R. lygio. Estija rodo geriausius rezultatus su aukščiausia produkcija (per capita) visoj Sov. Sąjungoj. Trys procentai visos Sovietų produkcijos pagaminta estų rankomis, nors jie tesudaro vos pusę procento visos S.S.S.R. darbo jėgos.

Lietuva iš žemės ūkio padaryta lengvos industrijos respublika. Čia atlyginimai daug aukštesni nei pačioj Rusijoje. Automobiliai daugėja. Apskritai, maistas Lietuvoj, kaip Estijoje ir Latvijoje, pažymėtinai geresnis, kaip pačioj Rusijoje. Kelios negausios grupės Baltijos valstybėse siekia atsipalaidavimo nuo Sov. Sąjungos. Bet daugumai regiono 7 milijonų masėms p a k e n č i a m a s „gerbūvis“ nusveria Kremliaus kontrolės nepatogumus.

Betgi atviras priešinimasis (Baltijos valstybėse) rusams yra sekamas su susirūpinimu Maskvoje. Kremliaus nesėkmė eliminuoti anti-rusinių intensyvų nusiėkimą gali būti ženklus komunistinių ambicijų nepasisekimo sulieti Sov. Sąjungos 17 mil. etninių tautų į vieną katilą.

Laisvai vertė A. Garka

Wanted Journeymen
or
1st Class Skilled
ALL AROUND
LATHE HANDS
ALL AROUND
GRINDER HANDS
STRAIGHTENERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.
FOR ALL SHIFTS.
Steady work for qualified men. Good salary and full benefits.
20TH CENTURY MACHINE, COMPANY
6070 E. 18 MILE RD.
STERLING HGTS., MICH.
(36-40)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Rugsėjo 8 Dienos mintys (1)

AKTUALIZACIJA

Jūratė Statkutė de Rosales

— Jūratė, ar gali paruošti rugsėjo 8 dienos progą paskaitėlei apie Vytauto karūnaciją? — klausia manęs LB Caracas Apylinkės valdybos pirmininkas Vladas Mažeika.

Trumpai pagalvojau. Turiu namuose dr. J. B. Končiaus knygą "Vytautas the Great". Kiek atšviežinsiu atmintį ir sumesiu trumpą, informacinio pobūdžio paskaitėlei, daugiau skirtą jaunimui, negu suaugusiems.

— Gerai, paruošiu, — atsakiau.

Kad aš tuomet būčiau žinėjusi, kas iš to visko išeis!... Išėjo iš to keletas man pačiai netikėtų staigmenų, kuriomis dabar, kiek pavėluotai, bandy-

siu dalintis su Dirvos skaitytojais.

* * *

Yra toks keistas dalykas, kurį kalbotyra vadina "aktualizacija". Tai yra žmogaus patirties ir atminimų šviesa, kuri vieną ir tą patį žodį skirtingiems žmonėms nuspalvoja skirtingomis prasmėmis. Pav. būdingą "aktualizacijos" pavyzdį man teko patirti beskaitant Venezuelos lietuvių vaikams Mašoto knygelę "Pajūriais, pamariais". Po ilgo ir sąžiningo knygelės skaitymo, paaiškėjo, kad visi vaikai "Nidos žvejus" išvaizdavo esančius juodaodžius. Venezuelos pajūris yra ištisai juodaodžiais apgyventas, taip, kad vaikams žodis "žvejys" automatiškai reiškė tamsios odos žmogų.

Ne ką geresnius "aktualizacijos" pavyzdžius esu užtikusi — teatleidžia man vyresnioji karta — pas vieną kitą Nepriklausomos Lietuvos laikų istoriką. Bendrai paėmus, šio šimtmečio bėgyje, Lietuvoje gyvenantieji istorikai yra stebėtinai linkę kontinentinės galybės mastą turėjusią Vytauto Didžiojo politiką interpretuoti iš mažos, XX-to amžiaus Lietuvos, galvosenos taško.

"Mažybinės aktualizacijos" stigma, kiek man teko pastebėti, labai giliai palietė pav. Šapokos istoriją. Tą pačią "mažybinę" galvosėną užtikau ir pav. dabartinėje ruso V. Pašutos knygoje "Lietuvos valstybės susidarymas", kas tačiau nė kiek netrukdo pripažinti ir Šapokai ir Pašutai plačios ir rimtos dokumentacijos privalumus.

Kaip bebūtų, Amerikos lietuvių autoriai dr. J. B. Končius, dr. Jurgėla, gal todėl, kad jie iš mažens gyveno JAV-ėse, yra labiau linkę Lietuvos istorinius įvykius vertinti "kontinentinės galvosenos" mastu. Po Antrojo Pasaulinio karo į JAV atvykę lietuviai istorikai, prof. Jakštas, prof. Sruogienė, nepaprastai smulkios dokumentacijos dėka irgi atstato praeitį su tokiu kruopštumu, jog jie didele dalimi išvengia bet kokios aktualizacijos iškrypimų, vien savo profesinio sąžiningumo dėka. Bendrai paėmus, kiek man teko pastebėti, išeivijos istorikai mūsų praeities įvykius vertina plačiau, negu pačios Lietuvos tyrinėtojai.

Laimė ar nelaimė lėmė man šiomis dienomis išvysti

ZITA SODEIKIENĖ Vakarynos (ilustracija iš knygos "Lietuvių šeimos tradicijos").

Lietuvos istoriją iš dar skirtingo "aktualizacijos" taško. Praeitų metų lapkričio mėnesį, pateko man į rankas viena XIII a. surašyta kronika, kurioje radau išdėstytą istoriją tautos, gyvenusios ilgą amžių bėgyje tose žemėse, kurios driekiasi Baltijos jūros pakraščiu į rytus nuo Vyslos žiočių. Pagal archeologiją, tai būta baltų žemių. Faktinai, kronika apima du tūkstančius metų mūsų istorijos, ir sustoja tokioje vietoje, kurios sekantis skyrius jau yra Lietuvos Metraščių pirmieji žodžiai.

Kronikos svarbesnių skyrių vertimą baigiau šiomis dienomis, tačiau iki vertimas pasieks knygos formą, dar praeis daug laiko. Nežiūrint to, pat vertimo darbas jau mane privertė įsijausti į mūsų senosios pra-

eities gyvenimą, suprasti daug senosios mūsų santvarkos smulkmenų.

Kai tuojau po vertimo užbaigimo, teko paruošti paskaitą apie Vytauto karūnaciją, iš naujo perskaičiau senai mano skaitytą dr. J. B. Končiaus knygą "Vytautas the Great". Staiga, tą pačią knygą, tuos pačius dr. Končiaus aprašytus įvykius pradėjau suprasti ne iš XX-to amžiaus galvosenos taško, o iš mūsų žiliausios praeities ir senųjų papročių akiračio. Tai buvo man gilus išgyvenimas — jaučiau, lyg skaitau visai naują, dar niekad mano nematytą knygą.

Šiuose keliuose straipsniuose apie Vytautą nebandysiu dėstyti senosios mūsų istorijos ar atlikti kokį nors istorinį darbą. Mano tikslas tėra pasidalinti asmeniškais

įspūdžiais, bei iškelti keletą naujų istorinių klausimų.

(Bus daugiau)

MINTYS IR ŽODŽIAI

V. KĀVALIONAS

NIEKAD

Niekad — trumpas žodis. O tačiau kokios laiko tolumos — ir vietos, nes laikas be erdvės neegzistuoja, — atsiskleidžia jo prasmėje!

Įsiveržia jis ir į žmogaus dvasios pasaulį. Jame išgirstame rudens paukščius, išlekiančius ir nežinomas to-lumas. Ir jų atsisveikinančiuose balsuose suaidi širdį veriantis **n i e k a d**. — Niekad daugiau šią valandą ir šiuo keliu jie nebeskris. Pajuntame jį ir pavasario rožės žiedo spalvose, ir upelio giesmėje patvinusiose pievose. Nužydėjęs rožės žiedas jau niekad nepažys, ir upelio garsai nebegriš iš prabėgusio laiko tolumų.

Niekad... Pamatome ir giliai pajuntame jį ir savo artimųjų akyse ir veide. Ir sudrebame — jame atsiskleidžia **n i e k a d**. Gal ne šiandien, gal dar ir ne ryt, o tačiau iš tolumų atskuba valanda, kada ir tos akys į mus nepažvelgs, ir tas veidas nenušvis meilės šviesa.

Niekad — tamsioji amžinybės pusė. Juodas jos šešėlis kaip kalnas uždengia saulėtus mūsų gyvenimo akimirksnius. Ir kokios gū-džios niekad nesustojančio laiko tolumos kyla ir atsiskleidžia šio žodžio gelmėse!

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS

LITHUANIAN FAMILY TRADITIONS

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS, nauja liuksusinė knyga išleista Lithuanian Library Press, Inc. Tekstas Stasio Ylos. Iliustracijos Zitės Sodeikienės. Spaudė M. Morkūno spaustuve Chicagoje. 180 psl. Kaina 20 dol.

KALBOS VARGAI

T. KLYGA

Kalba vartojama kasdien ir daugelio įvairių žmonių, todėl ne tik nuolat kinta, bet ir genda, jei paliekama be priežiūros. Žodžiai netenka prasmės tikslumo, sąvokos susimaišo, minčių išraiška tampa nebe aiški, kartais net klaidinanti.

Štai dažnas mūsų kalboj būdvardis **tamprus**, i. Kažkaip jis nuslydo į ne savo vietą. Argi nežinom, jog jis kilęs iš veiksmažodžio **tempti**, kuris be abejojimo reiškia tįsumą, elastingumą, nepastovumą. Bet **tamprus** prasmė kartais susigretina su **glaudus**, **artimas** (pvz. **tampri** medžiaga **glaudžiai** aptempia kūną), tai ėmė ir nukrypom kone visur vietoj **glaudus**, **artimas**, netgi stiprus — vartoti vien **tamprus**, taip pamėgom tą žodį. Pvz. kai kas rašo: Mūsų santykiai su ukrainiečiais yra **tamprūs**. Bet lieka neaišku, ar tie santykiai **glaudūs** ir **stiprūs**, ar **elastiški**, t. y. **nepastovūs**, **patempiami** šen ir ten (pagal tikrąją prasmę)? Panašiai parašo: Amerikos ir Anglijos ryšiai yra **tamprūs**, taigi, **tempiami** šen ir ten, kartais geri, kartais prastesni, svyruoja.

LB seime R. Kasparo paskaitoj pavartotas ir veiksmažodis: esą reikia įvairių kraštų lietuviams **tamprinti** tarpusavio ryšius. Vadinas, daryti nepastovius, tįsius, kintančius. Argi taip norėta išsireikšti?

Todėl metaforas arba prasmės kaitaliojimus verčiau palikim poetams, o prozinėj kalboj branginkim sąvokų tikslumą. Atsiminkim, kad **tamprus**, i — tai dalykas, kurį galima patempti **šen ir ten**.

(8)

ANDRIUS MIRONAS

Kalifornijos įdomybės

Iš Santa Barbaros toliau keliaujant 101 greikeliu tenka daryti aštrią alkūnę, todėl kai kurie keliautojai trumpina šį nuobodoką kelio tarpą pasukdami tuoj už Santa Barbaros 154 Kalifornijos keliu į Santa Ynez kalnus, kur puikūs kalnų vaizdai ir Cachuma ežeras sudaro geriausią atpildą, kopiant gana stačiu keliu. Aukščiausias kalnų perėjimo taškas yra San Marcos Pass (2225 pėdos), o aukščiausia viršūnė šiuose kalnuose yra San Rafael (6596 pėdos).

Privažiavus 246 kelią, galima tęsti kelionę 154 keliu ir vėl netrukus įvažiuoti į 101 greitkelį ir vykti Santa Maria miesto link. Tačiau smalsiam keiautojui bus labai įdomu pasukti kairėn į 246 kelią ir pro Santa Inez miestelį įžengti į danų kilmės žmonių pastatytą Solvang miestelį.

Bet turime sustoti devynioliktoje Santa Ynez (Agnės) misijoje, tar tum pasislėpusią tarp kalvų aukštumoje. Tai viena gražiausiųjų misijų ir neretai buvo vadinama 'paslėpta misijų brangenybė'. Kaip ir kitas misijas, taip ir šią palietė stiprus žemės drebėjimas 1812 metais, bet po penkių metų ji vėl buvo atstatyta pagal senus planus. Išliko tie patys lubų balkiai, gaminti iš pušų, vežamų iš kalnų net už 30 mylių. Taip pat užsiliko grindų kokliai ir abipus altoriaus indėnų piešti ornamentai, naudojant augalinius dažus. Jie iki šiol dar nėra buvę atnaujinti! Šv. Agnės poliruoto medžio statula altoriaus centre yra dar iš 18-jo amžiaus. Yra užsilikę muziejuje kai kurie bažnytiniai reikmenys, kaip lotynų kalba mišiolas, pergamentė ranka rašyti giesmynai ir senoviniai liturginiai apdarai. Visa tai pagaminta daug seniau, prieš pačios misijos pastatymą.

Grynas kalnų oras, aplinkiniai laukai ir ūkiai suteikia Santa Ynez misijai savotiško grožio, su artimu kalnų vainiku aplink.

DANŲ MIESTELIS

Iš Santa Ynez galima vėl grįžti į 101 greitkelį ir tęsti kelionę į šiaurę. Tačiau norint patekti į sekančią iš eilės misiją, teks perkirsti 101 greitkelį ir 246 keliu tęsti kelionę vakarus. Arba, jeigu iš Santa Barbaros keliauta 101 greikeliu, tai už Gaviota miestelio (prie jo yra gražus pajūris) teks pralįsti pro tunelį ir tuoj už jo pasukti į 101 greitkelio Nr. 1 pajūrio kelią, kuriuo pasiekiamas Lompoc miestas (apie 26,000 gyventojų).

Bet užsukus į Santa Ynez misiją, jau nebetoli proga pamatyti danų miestelį Solvang. Taip, Amerikoje danų miestelis! Gaila, kad nėra lietuvių miestelio, arba bent lietuvišku vardu pavadinto... Solvang turi 3,000 gyventojų. Ši miestelį svajojo įsteigti Ludington (Michigan valstybėje) danų kilmės žmonės dar 1910 metais, per danų liuteronų bažnyčios konferenciją. Kalifornijos atstovai konferencijoje pasiūlė įsteigti vakaruose kolegiją, tikslu išsaugoti danų kultūrą, tradicijas, tikėjimą ir amatus. Taigi, jie gyveno tokiais pat rūpesčiais, kaip ir dabartiniai lietuviai Amerikoje. Kansas valstybės dvarininkas Han Peter Jensen sugrįžo iš konferencijos jau su realia svajone. Pardavęs savo dvarą, suorganizavo grupę tautiečių, su kuriais nuvyko Kalifornijon išžvalgyti vietovių. Netrukus ši grupė nupirko 9,000 akrų buvusios senos ispanų žemės Santa Ynez kalnuose ir įsteigė Atterdag kolegiją danų jaunimui mokytis. Kolegija ilgai tarnavo šiam tikslui bet dabar, trūkstant mokinių, jos patalpose įsikūrė vaikų darželis. Anų steigėjų vakai ir vaikaičiai tebegyvena Solvange, tęsdami tė-

vų pradėtas Hans Christian Anderseno architektūros pastatuose, su medžio drožinių išskabomis ir su vėjo malūnais ant stogų, versloves. 'Mažoji Danija Amerikoje' (Little Denmark in U.S.A.) iki šiol pardavinėja krautuvėse autentiškų danų receptų duoną, sūrius ir kepinus. Keli blokai stilingų daniškų pastatų tikrai kiekvienam primena šios kultūringos Europos tautos miestelio išvaizdą ir atmosferą.

NEKALTAI PRADĖTOSIOS MISIJA

Tuoju už Lompoc miesto randamas mažas Mission Hills miestelis (apie 3,000 gyventojų), kurio ribose yra vienuolikioti misija - La Purisima Concepcion. Pastatyta 1787 metais tėvo Lausen, misija buvo 1812 m. visiškai sunaikinta žemės drebėjimo, kuris šioje vietoje tęsėsi 4 minutes. Vienuoliai ir indėnai ėmėsi misiją atstatyti keturiomis myliomis nuošaliau į šiaurės rytus ir su 4½ colių storumo sienomis. Kaip ir visos kitos misijos, La Purisima buvo sekulia rizuota ir parduodama iš rankų į rankas. Paskutinis pirktėjas buvo Kalifornijos valstybė, su Civilian conservation korpo savanoriais pradėjusi atstatymą 1930 metais, todėl dabar misija yra dalis valstybinio parko.

Misijoje randama ankstyvosios Kalifornijos meno kūrinių ir apsaugoma daug įvairių paukščių. Ilgas, raudonų čerpių stogu, pastatas gana monotoniškas, todėl paįvairintas koplyčios įėjimu ir varpine. Aplink misiją tiesiasilaukai ir pievos, kiek toliau neaukšti kalneliai. Mažame muziejuje išstatyta kai kurie vienuolių ir indėnų naudotieji įrankiai.

Už La Purisima misijos, pavažiavus šiaurėn, yra Vandenbergo karo aviacijos bazė su Minuteman raketais JAV krantų apsaugai ir įvairiomis bandymų bei tyrimų įstaigomis. Santa Ynez upė perskiria karinį rajoną į dvi dalis ir upės žiotyse yra geras maudymuisi pajūris. Išilgai upės - per 17 mylių abipus krantų - pasislėpęs gražus slėnis su keliuku, kuriuo beveik niekas nevažiuoja, kadangi Vandenbergo bazės artumas ir jos skelbimai draudžiantieji peržengti jos ribas, atbaido daugelį smalsulių.

Jeigu sugrįžtume kiek atgal pro Lompoc, tai pasiektume stačioje ir aukštoje pakrantėje Jalama miestelį, o pajūryje gražų smėlį ir kopas, tartum Palangoje. Jalama yra prie nedidelės įlankos, tarpe Point Arguello ir Point Conception iškyšulių, kurie abu sudaro stamboką pusiasalį.

Iš La Purisima misijos ir Vandenbergo kaimelio patenkama pro Orcutt ir Santa Maria vėl į 101 greitkelį, nors galima tęsti kelionę toliau Nr. 1 keliu pro Guadalupe, link Arroyo Grande. Apie Santa Maria apylinkes jaučiamas savotiškas cukrinių runkelių melaso kvapas, nes apie Guadalupe yra cukraus fabrikas.

SAN LUIS OBISPO MISIJA

Per Arroyo Grande patenkama į 101 greitkelį, nes Nr. 1 kelias čia susijungia. Už Grover City yra Pismo Beach, kurio smėliu pajūryje galima drąsiai važiuoti automašinomis. Kadaise verslininkai svajojo čia atidaryti Las Vegas lošimo įstaigas panašius namus, bet užuot to laimėjo Tivela Stultorum krikaukliniai moliuskai arba austrės (clams), kurių čia labai daug bangos išplauna į krantą. Kiekvieną vasario mėnesį Pismo Beach

mieste įvyksta didžiausias šių austrų kepinas - clambake.

Morro Bay yra žvejų uostas, kuris verčiais austrų ir žuvų prekyba. Už Pismo Beach atrandamas San Luis Obispo miestas, o jo ribose ir San Luis Obispo de Tolosa, penktoji tėvo Serra įsteigtoji 1772 metais misija, dedikuota Tuluzos vyskupui Liudvikui. Čia tebeskamba iš Limos (Peru valstybėje, Pietų Amerikoje) atvežti varpai, tebeauga alyvos, figos ir vijokliai lipa į sienas ir raudonų čerpių pastoges. Dabar misijos bažnyčia aptarnauja San Luis Obispo kolegijos apylinkę. Antroje gatvės pusėje jau pastatytas prekybos centras su drabužių, vyno ir kitomis krautuvėmis ir restoranais.

San Luis Obispo misija pirmoji pakeitė seniau naudotus šiaudus stogams dengti moderniškomis čerpėmis, svarbiausia gaisro apsaugos sumetimais. Nors nuolat vyriausybės žemės reformų nuiniokota, misija vis dėlto išliko kaip katalikų parapija. Senasis vienuolynas paverstas įdomiu muziejumi. Kaip ir daugelis misijų, šioji taip pat turi medinių baldų lubas ir siauras, ilgas patalpas su dviem eilėmis suolų maldininkams atsistoti. San Luis Obispo apylinkės labai kalnuotos, todėl ir misija apsupta smailėjančių kalnų kepurėlių.

Privažiavus San Luis Obispo, lengva išsukti į pagarsėjusią vietą - Madonna Inn. Šie restorano ir motelio pastatai yra tokie pat seni kaip ir misijos, ir įdomūs vidaus išpuošimais, kuriuos savininkas-kontraktorius Alex Madonna ir jo žmona patys atliko, surinkdami reikalingus eksponatus. Čia surinkta architektūros ir vidaus ornamentų, sietytų, užuolaidų ir sienoms apmušalų, kas teikia patalpoms blizgesį ir patrauklumą, bet meniniu požiūriu sudaro visokių stilijų mišinį. 'Claud Nine' kambarys apdėliotas angeliukais ir amūrais, cherubinais; 'Elegance' beveik grynai prancūzų stiliaus rausvai melsvų spalvų. Vyrų ir moterų poilsio kambariai taip pat

Santa Barbaros misija, 1925 m. sugriauta žemės drebėjimo.

įdomu aplankyti, kur dominuoja marmuras ir didžiulės jūrų kriauklės, praustuvų vietoje. Šalia restorano veikia to paties vardo motelis ir kavinė.

Į pietus nuo San Luis Obispo miesto, ties Avila Hot Springs, išsukus iš 101 greitkelio, galima pasiekti gražią vandenyno įlanką su žvejų uostu ir tik nesenai pradėtomis verslovėmis. Čia pat yra maudymuisi pajūris. Kada nors čia išsivystys didesnis miestas ir susijungs su kaimyniniu San Luis Obispo bei Bismo Beach. Už pusiasalyje esančio Montana de Oro valstybinio parko, palyginti aukštuose kalnuose, Morro įlanka taip pat turi gerą ateitį išsiplėsti į didesnę gyvenvietę, nes čia yra natūralus uostas, ginamas nuo atviro jūros siaura ir ilga sąsmauka su įėjimu įlankon. Pajūryje iš vandens kyšo uola, kai kieno vadina 'Amerikos Gibraltar'.

Nuo San Luis Obispo į pietvakarius, Lucia Range kalnuose yra gražus Lopes ežeras su prieplauka laiveliams ir poilsio parku. Netoli yra Lopez Canyon užtvanka ir Arroyo Grande urėdijos buveinė. Iš viso, San Luis Obispo, Atascadero ir Paso Robles apylinkės apie 101 greitkelį yra labai kalnuotos ir kiekvieną keliuką išsisukus įmanoma pasigėrėti kalnų didybe, užtikti čiurlenantį upelį arba tyvuliuojantį ežerėlį.

■ Laiškai Dirvai

KAIP TIKRUMOJE BUVO SU KPT. MAJUM?

Balys Jacikevičius š. m. rugsėjo 7 d. Dirvos Nr. 35 kelia klausimą ar tikrai kpt. Majus yra dalyvavęs Tauragės sukilime, nes jis turįs prieštaraujančių žinių.

1927-1929 metais buvau Kariuomenės Teismo prokuroro padėjėju. Man buvo pavesta surašyti kaltinamąjį aktą Tauragės sukilimo byloje. Buvo didelė iš daugtomų byla su daug kaltinamųjų. Tarp kaltinamųjų buvo ir kpt. Majus, kaip vienas iš vadovaujančių sukilimo asmenų. Susipažinęs su byla priėjau išvados, kad kpt. Majus faktinai tame sukilime nedalyvavo, kad tik kiti sukilimo vadovai, be jo sutikimo, panaudojo jo vardą, suredaguodami sukilėlių vardu gyventojams įsakymą ir padėdami po jo atspausdintą kpt. Majaus parašą kaip vadovo — komendanto. Surašęs kaltinamąjį aktą kitiems, kpt. Ma-

jaus atžvilgiu parašiau išvadą: nesant pakankamai duomenų, kaltinimą jam nutraukti. Visą bylą perdaviau prokurorui gen. Vimeriui persiųsti Kariuomenės Teismui.

Kariuomenės Teismas mano išvadą patvirtino ir kaltinimą prieš kpt. Majų nutraukė. Apie to kaltinimo nutraukimą buvo viešai paskelbta laikraščiuose. Manau, kad kpt. Majaus artimieji galėjo apie tai jam pranešti nes kpt. Majus, pučui nepavykus, tuojau pasitraukė į užsienį, iš pradžių į Lenkiją, kaip ir daugelis kitų sukilėlių.

Kariuomenės žvalgybos viršininkas, siųsdamas kpt. Majaus draugą karininką Pyragių pas kpt. Majų į Berlyną, manau turėjo tikslą ne tik įtikinti Majų grįžti Lietuvon, bet svarbiausia, patirti kaip lenkai galvoja pas juos pabėgusius iš Lietuvos sukilėlius panaudoti prieš Lietuvą. Atrodo,

iš pradžių lenkai galvojo, kad tie neramumai Lietuvoje išsiplės, kad įvyks, gal būtų, net pilietinis karas ir tada, gal būtų, jiems atsiras proga įsikišti ir pararyti savanaudišką tvarką Lietuvoje.

Pabėgusius pas juos sukilėlius jie maloniai priėmė, maitino, apgyvendino bendrabučiuose ir vėliau davė ginklų ir siuntė Lietuvon vykdyti diversinius veiksmus, daryt suirutę. Bet Lietuvai sukilimą tuojau užgniaužus ir jų, lenkų, pirmiesiems siūstiems diversantininkams patekus į saugumo rankas, pakeitė savo nuomonę ir atsisakė nuo platesnių užsimojimų.

Jeigu kpt. Majum, kaip menamu sukilimo vadu, ne tik lenkų Holowku, bet net pats Pilsudskis susidomėjo, tai rodo, kaip lenkai vertino neramumus, o ypač sukilimą Lietuvoje. Kpt. Majui griežtai atsisakius talkinti lenkams — Lietuvos priešams, jam neliko kitos išeities, kaip pasišalinti iš Lenkijos į Vokietiją, o vėliau į Braziliją.

Vladas Mieželis
Phoenix, Ariz.

MACHINISTS

SET UP & OPERATE
2 AC WARNER-SWASEY

Set up & operate experience on #2 AC Warner-Swasey required. N/C Lathe Operation experienced desired but will train. Excellent wages, benefits & working conditions. 2nd shift.

AIRMA-TIC-ALLIED INC.
185 PARK DR.
WILMINGTON, OHIO 45177
(513) 382-1691 (34-38)

AUTOMATIC SCREW MACHINE

Experienced set-up and operating Brown & Sharpe or multiple spindle automatics. Top hourly rates, paid hospitalization and profit sharing, and pension plan.

DUFFIN MFG. CO.
316 Warden Ave.
Elyria, Ohio 44035
Elyria 216-323-4681
Cleveland, 216-777-3741 (33-38)

Wanted 1st Class Skilled GRINDERS

Need O. D. I. D. centerless, surface, Blanchard, double disc grinders. Precision work. Must have own tools. Full time with overtime. Age no problem. Good benefits. Tap wages.

APPLY OR WRITE
ABLE GRINDING AND
MACHINING CO.
431 — 36th ST. SW
GRAND RAPIDS, MICHIGAN 49508 (38-42)

Stasys Lozoraitis Lietuvos Diplomatijos Šefas *Dr. Albertas Gerutis* (3)

Kai respublikos prezidentas A. Smetona 1940 metų rudenį atvažiavo į Šveicariją ir apsigyveno Berne, laukdamas progos išvykti į Jungtines Amerikos Valstybes, deja, aš pats neišsiteiravau, kokiomis aplinkybėmis svarstyta kandidatūros 'užsieniuose likusios mūsų diplomatijos šefo' pareigoms.

Juozas Audėnas savo veikale 'Paskutinis posėdis' teigia, kad apie užsienių reikalų ministro J. Urbšio patarkymą vyriausybės nariai nebuvę painformuoti. Tas klaidimas niekuomet nebuvo iškeltas vyriausybės posėdyje. Autoriui net neaišku, 'ar tokį paskyrimą telegramos keliu Urbšys padarė grynai savo iniciatyva, ar su prezidento ir min. pirmininko žinia ... J. Audėnas baigia savo pastabas tuo klausimu tokiu sakiniu: 'Tur būt, tas liks dar kuriam laikui paslaptim'.

Šioje vietoje reikia dėmesį atkreipti į tai, kad tuo metu, kai J. Audėnas 1966 m. išleido savo atsiminimų veikalą 'Paskutinis posėdis', jau prieš dvejus metus buvo paskelbta Aleksandro Merkelio parašytoji monografija apie Antaną Smetoną. Šiame veikle Merkelis išsamiai aprašė, kaip užsienių reikalų ministras Urbšys keliais atvejais tarėsi su prezidentu dėl kandidatų diplomatijos šefo funkcijoms. Atrodo, kad buvęs žemės ūkio ministras Audėnas, rašydamas apie ministrų kabineto paskutinį posėdį, nelaikė reikalinga prieš tai susipažinti su monografija, kurioje irgi aprašomi tie patys įvykiai.

Iš Merkelio monografijos seka, kad ne kas kitas kaip pats respublikos prezidentas Smetona maskvinės agresijos atvejui numatė 'vieną kurį sumaningesnį bei veiklesnį Lietuvos pasiuntinį paskirti vyresniuoju, kuris vadovautų ir derintų visų Lietuvos diplomatų veiklą užsienyje'.

Lietuvos Diplomatiijos šefas min. S. Lozoraitis vieno vizito metu Reutlingene (1965).

Prezidentas savo sumanytą išdėstęs užsienių reikalų ministrui Urbšiui, kuris tai minčiai visiškai pritaręs. Prezidentas paprašęs pasiūlyti tinkamą kandidatą. Urbšys tuoju pat pasiūlęs Petrą Klimą, pasiuntinį Paryžiuje. Bet toji kandidatūra atkrita dėl samprotavimų, kad Klimas jau nuo 1923 m. gyveno užsienyje, todėl 'galis būti nutolęs nuo Lietuvos vidaus reikalų'. Svėrė ir ta aplinky-

bė, kad Klimas gyveno karo veiksmų zonoje, tad su juo būtų buvęs apsunkintas susižinojimas.

Po kelių dienų J. Urbšys pasiūlė šefo pareigoms dr. J. Šaulį, tuo metu rezidavusį Šveicarijoje. 'Tiek siūlydamas P. Klimą, tiek ir dr. J. Šaulį, J. Urbšys daugiausia vadovavosi tuo, kad jie abu drauge su A. Smetona glaudžiai bendradarbiavo, tiesiant kelią Lietuvos nepriklausomybei, abu - kaip ir A. Smetona - nepriklausomybės akto signatarai, savo mentalitetu europinio mato asmenybės, plačios patirties ir sumanūs politikai ir diplomatai, apie kurių kvalifikacijas respublikos prezidentas buvo ko geriausios nuomonės'.

Tačiau dr. Šaulio kandidatūra irgi atpuolė. Daugiausia nulėmė jo vedybos su ne lietuve.

Toliau Merkelis monografijoje aprašė, kaip pats respublikos prezidentas iškėlęs Stasio Lozoraičio kandidatūrą.

'Gal toms pareigoms tik tu mūsų pasiuntinys prie Kvirinalo Lozoraitis?' - J. Urbšiui tylint, kiek pagalvojęs prabilo A. Smetona. - 'Jis dar, palyginti, jaunas, bet jau patyręs politikas ir diplomatas, kelerius metus buvęs užsienių reikalų ministru, dalyvavęs tarptautinėse konferencijose, turįs visus gero diplomato privalumus, plačią tarptautinės politikos

nuovoką, dar neseniai iš Lietuvos išvykęs ir nuo jos gyvinių reikalų nenutolęs ...'

J. Urbšys, kaip rašo A. Merkelis, 'i A. Smetonos iškeltą Stasio Lozoraičio kandidatūrą nieko neatsakė ir paprašė leisti apie ją kiek pagalvoti. Kitą dieną jis respublikos prezidentui pasiūlė Lietuvos diplomatijos šefu paskirti Stasį Lozoraitį.

- Tai neatidėliodami ir pra-neškite, kam reikia, - atsakė A. Smetona.'

Tokia yra Aleksandro Merkelio versija, kaip S. Lozoraitis buvo paskirtas 'užsieniuose likusios mūsų diplomatijos šefu'.

Iš A. Merkelio monografijos matyti, kad autoriui nebuvo žinoma apie pačių pasiuntinių ankstyvesniąją iniciatyvą pasiruošti galimai so vietų okupacijai ir patvarkyti tolesnį Lietuvos valstybės atstovavimą. Kaip matėme, atstovai patys iškėlė klausimą paskirti katastrofos atvejui vieną pasiuntinių 'diplomatiijos šefu'. Užsienyje pasilikę konsulatai ir pasiuntinybės vėliau pradėta vadinti bendru 'Lietuvos Diplomatinių Tarnybų' vardu.

LIETUVOS ATSTOVŲ PROTESTAI PRIEŠ OKUPACIJĄ

'Liaudies seimui' liepos 21 dieną nutarus įvesti Lietuvoje sovietinę santvarką, o pačią Lietuvos valstybę pagal Maskvos emisarų diktatą įjungti į Sovietų Sąjungą, visi Lietuvos atstovai pareiškė notas tų valstybių vyriausybėms, prie kurių jie buvo akredituoti. Notose pasiuntiniai nurodė, kad tariamo 'liaudies seimo' nutarimai buvo grubiai suklustota lietuvių tautos valia ir kad tauta neišsizada savo valstybės ne priklausomybės. Notose pasiuntiniai taip pat prašė vyriausybių nepripažinti maskvinės okupacijos.

Notas įteikė pasiuntinys prie Kvirinalo S. Lozoraitis (liepos 22 d.), pasiuntinys prie šventojo Sosto Stasys Girdvainis (liepos 22 d.), pasiuntinys Berlyne K. Škirpa (liepos 21 d.), pasiuntinys Buenos Aires dr. Kazys Graužinis (liepos 22 d.), pasiuntinys Londone B.K. Balutis (liepos 23 d.), pasiuntinys Šveicarijoje dr. J. Šaulys (liepos 23 d.), pasiuntinys Stockholme Vytautas Gylys (liepos 23 d.), pasiuntinys Vašingtone Povilas Žadeikis (liepos 22 d. ir rugpjūčio 3 d.) pasiuntinys Prancūzijoje P. Klimas (rugsėjo 4 d.).

Analoginės notos buvo pasiųstos ir kitoms vyriausybėms, prie kurių Lietuvos pasiuntiniai buvo paskirti: dr. K. Graužinis - Urugvajaus ir Brazilijos vyriausybėms; pasiuntinys dr. J. Šaulys - Vengrijos vyriausybei; pasiuntinys V. Gylys - Danijos vyriausybei; pasiuntinys P. Klimas - Portugalijos vyriausybei. Protesto notas Rumunijos ir Jugoslavijos vyriausybėms įteikė ir E. Turauskas, kuris anuo metu nebuvo atšauktas iš pareigų formaliai ėjo pareigas tose valstybėse iš laikų, kai rezidavo Prahoje.

Be notų svetimoms vyriausybėms, visi pasiuntiniai taip pat pasiuntė telegramas Kaunan per užsienių reikalų ministeriją, protestuodami prieš sovietinį smurtą.

Tiek iš protestų notų bei telegramų tekstų panašumo, tiek iš to fakto, kad visa tai buvo atlikta vienu metu, seka, kad pasiuntinių akcija buvo koordinuota. Iš tikrųjų, S. Lozoraitis jau nuo okupacijos pirmos dienos pradėjo eiti tas pareigas, kurias jam buvo pavedęs savo telegrama užsienių reikalų ministras Juozas Urbšys, būtent, kaip 'užsienyje likusios diplomatijos šefas'.

Kai pasiuntinys K. Škirpa buvo arčiausiai prie Lietuvos, jam savaime teko uždavins tiesiogiai sekti įvykius okupuotame krašte. Jis taip pat galėjo daugiau ar mažiau susisiekti su pirmaisiais atbėgėliais, kurie grėsiančių pavojų akivaizdoje slapta perėjo sieną ir buvo priglobti Rytprūsioose. Škirpa parodė neeilinės asmeninės drąsos, po sovietinio ultimatumo ryžėsi birželio 25 d. nuvykti į Kauną. Pasiuntinys, be kitų, išsikalbėjo su užsienių reikalų ministru V. Krėve-Mickevičium (jis tuo metu ir nominalinis ministras pirmininkas), su ministerijos generaliniu Sekretorium P. Glovacku ir kitais.

Patyręs, kuria kryptimi okupanto vairuojami valstybės reikalai, ir susiorientavęs kraupioje ano meto būklėje, K. Škirpa skubiai sugrįžo į Berlyną, paskutiniu momentu išvengęs jam grėsusio suėmimo.

Škirpai sugrįžus iš Kauno, Lozoraitis slapta nuvyko į Berlyną ir patyrė iš jo naujausių informacijų apie būklę Lietuvoje. Susitikimas davė progą dar geriau susiorientuoti padėtyje ir suderinti diplomatinį atstovų užsienyje tolesnę laikyseną.

(Bus daugiau)

AUTOMATIC SREW MACHINE

5 years experience operating and setting up automatic screw machines is required. Must have own tools and gages, and read shop prints. Excellent wages, benefits and working conditions.

AIRMATIC-ALLIED INC.

185 Park Drive
Wilmington, Ohio 45177
513-382-1691

(37-41)

WANTED

Experienced over — the road drivers for Cleveland based team operation. You must be 25 years of age. Have at least 2 years of over-the-road driving experience, a good safe driving record and meet all D.O.T. requirements. Please Call Bill GINLEY at 216-431-8194, between 9-12 noon only. (37-41)

STENOGRAPHERS

IMMEDIATE OPENINGS IN OUR DOWNTOWN COMPLEX FOR EXPERIENCED STENOGRAPHERS. TYPING 60-65 WPM and SHORTHAND AT 90-100 WPM.

NEAT APPEARANCE, PLEASANT PERSONALITY. WE OFFER EXCELLENT SALARY, 5 DAY WORK WEEK, EXCELLENT WORKING CONDITIONS & FRINGE BENEFITS.

CLEVELAND TRUST

900 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio 44101

We are an equal opportunity employer. M/F (37-42)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

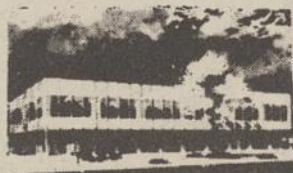
UZ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4 % — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2 % — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4 % — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2 % — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Iš gyvenimo Taiwane

MEI - LING

(2)

MARIJA TUBELYTĖ-KUHLMANN

Vieną rytą, i mūsų sodo vartus pradėjo gaivalingai belstis kokia tai apysenė, kai miškos išvaizdos kinietė.

- Tai mano motina! - pro langą pažvelgdama išsigandusi sušuko Mei-ling.

Jai nusivedus viešnią i savo kambary, iš jo pasigirdo triukšmingi barniai ir kažkieko garsus verksmas. Nenorėdama klausytis šitos šeimyninės dramos nuėjau i savo studiją ir užsidariau duris.

Maždaug už valandos, visa apsiverkusi, prieš mane pasirodė Mei-ling. Po viena jos akim buvo didelė mėlynė.

- Mano motina atėjo manęs išplūsti, kad aš jai ši mėnesį neatidaviau visos savo algos. Bet kadangi aš jai ši mėnesį nupirkau skalbiamąją mašiną - dabar turiu už ją mokėti krautuvei. Tačiau ji to visai nenori suprasti.

Sekančias dvi savaites Mei-ling vaikščiojo tartum prarijus žeme, ir man tikrai pasidarė gaila šitos geraširdės, visada linksmai besišypsančios mergaitės.

- Man rodosi, kad tu savo motiną per daug išpaikini, - kartą jai pasakiau. - Kas būtų, jeigu tu jai pradėtum atidavinėti, sakykim, tik trečdalį savo algos. Ar ji tavęs tada nepradėtų daugiau vertinti?

Mei-ling su pasibaisėjimu kilstelėjo abi rankas.

- Jeigu aš šitaip pasielgiau, mano motina tuojau įpultų i isteriką ir išbėgusi i gatvę pradėtų šūkauti kokia aš jai esanti bloga dukterė, kokia savanaudė ir šykšti. Visi kaimynai pradėtų apie mane šnibždėti, mane peikti. Ne, missy, tai visiškai, visiškai neįmanoma!

- Vadinasi tu niekados nesiliausi buvusi jos vergė?

- Taip. Nebent aš kada nors ištektėčiau. Bet kadangi aš nesu graži ir neturiu jokių santaupų, ir kadangi man jau dvidešimt penkeri metai, tam beveik nėra šanso. Pas mus kiniečius mano amžiaus mergina jau skaitoma senmerge.

Kai aš apie Mei-ling dilemą papasakojau Kurtui, ge-

raširdis mano vyras pasiūlė, kad mes jai kas mėnesį dovanotume tam tikrą nelabai didelę pinigų sumą, pabrėžtinai pareikšdami, kad tai nėra jos algos dalis, ir kad mes norime jogi ji juos išleistų savo asmeniškiesiems reikalams, arba juos pasidėtų i banką.

- Daryk su jais ką tik nori, tik jau susimildama neatiduok savo motinai, - i teikdamas jai ši bonusą perspėjau. - Tokia mūsų valia.

- O aš vistiek manau, kad ji juos nuneš tai raganai, - jai išėjus i virtuvę kreipiausi i Kurtą.

- Deja, tą patį itariu ir aš. Tačiau, kaip ir paprastai, mudu ir vėl suklydome. Gau dama šitus ekstra pinigus, Mei-ling tuoj pat pradėjo gražiau rengtis, laiks nuo laiko atsilankyti pas kirpėją ir netgi truputį pasidažyti. O liepos pradžioje, atėjusi i mano studiją, visa nušvitusi man pranešė, kad žadanti ištekti.

- Sveikin! Ir labai džiaugiuosi, kad tavo pranašystė jog tu nebegalinti susirasti vyro pasirodė neteisinga!

- Bet missy, aš tada turėjau omenyje kiniečius ... Aš ... aš, missy, išteku už sveitimaučios. Už austro.

- Tu išteki už austro!!!

- Taip. Tai yra jeigu mes susitarsime dėl sąlygų.

- Kokių sąlygų?

- Kad jis mano motinai nupirktų namus.

- Ką! Šitai godžiai pikčiurnai? - net pašokdama sušukau aš.

- Taip. Tokie jau čia pas mus Taiwane papročiai.

- Bet jis gi ne taiwanietis. O Europoje tokių papročių, ačiū Dievui, nėra.

Mei-ling užsispyrusiai papūtė savo storokas lūpas.

- Mūsų šeima labai prisiliko senoviškų tradicijų. Ir jeigu Augustas mano motinai nenupirktų namo, aš prieš visus savo šeimos narius prasiu veida. Nors jis ir sakosi labai norįs mane vesti, jis vis dar spiriasi dėl to namo, - kiek patylėjusi pridūrė ji.

- Jeigu taip, tai tu verčiau nedelsdama dumk i šventyklą ir pasimelsk Budai.

- Aš jau buvau. Dargi jum

Kas nežino baisaus žodžio "Katynas"? Tai vietovės pavadinimas, kurioje 1940 metais pavasari, sovietiniai budeliai nužudė tūkstančius lenkų karininkų. Tai buvo, daugumoje, aukštesnysis Lenkijos armijos kadrų.

Užėmę Katyno vietovę vokiečiai, pagal gyventojų pranešimus atrado po šviežiai pasodintomis eglutėmis masinius kapus. Vokiečiai sukvietė tarptautinę komisiją, kuri nustatė, kas yra žudikas? Iš dokumentų datų, iš laiškų ir spaudinių, rastų nužudytųjų kišenėse, nustatyta žudymo data. Nustatyta tai iš virvių, kuriomis buvo rišami žudomieji. Tai buvo 1940 metų pavasari, kada Lenkijos armijos karininkija buvo sovietų lageriuose, kada Katyno vietovę valdė sovietai ir ... buvo faktas, kad iš militariinių belaisvių stovyklų sovietai masiniai gabeno kalinius i nežinią ...

Anglai ir prancūzai, būdami sovietų sąjungininkais, užgniaužė Katyno tragediją. Kartu su sovietais priskyrė šias žudynes vokiečiams. Taip tas įvykis įžengė istorijon — po melaginga skraiste.

Bet lenkai niekad neužmiršo Katyno, kaip lietuviai niekad neužmirš Pravieniškų, Rinių ir Lietuvos ka-

tebemiegant iš turgaus parsitempia dvyliką mažų laukinių paukštelių, kuriuos prieš Budos statulą išlaisvinau iš narvo. Vienuolės sakė, kad jeigu nors vienas iš jų lanku apskridęs apie šventyklą nutūps ant jos stogo - Buda išklausys mano prašymo.

- Na, ir?

- Nė vienas iš jų i šventyklą nebesugrižo. Jie visi susimetė i būrį nuskrido i vakarus, - Mei-ling liūdnai parodė i aukštus mėlynai žalius kalnus. - Tiesa, vienuolės mane bandė paguosti, kad dar esą vilties, kad bent vienas iš jų sugrišias prieš saulėlydį ... Vienok man rodosi, kad ir jos pačios tuo nelabai tikėjo ...

Tačiau tą patį vakarą Mei-ling, ilgokai su kažkuo pasišnekėjusi telefonu, džiaugsmingai įbėgo pas mus i salioną.

- Augustas sutiko! Jis pagaliau sutiko namo motinai nupirkti namus! Tiesa, nedidelius ir gerokai sukrypusius, bet vistiek sutiko.

- Reiškia vienuolės buvo teisios. Vienas iš paukštelių visgi sugrižo.

- Matomai tas pats mažiausias - tas kuris buvo tiek nuvargęs, kad neįstengė su kitais daskristi iki kalnų ...

- Kokia laimė, kad kaip tik toks atsirado! - pastebėjau aš. - Kokia fantastiška, neįtikėtina laimė!

Nedrįsta paminėti Katyno

žudynių...

RIMAS DAIGŪNAS

rininkų žudynių. Lenkai atsimena Katyną iki šiolei. Ir, štai, Varšuvoje vykusiame Lenkijos Rašytojų Draugijos kongrese prie mikrafono priėjo lenkų poetas disidentas Andrej Braun ir pareiškė narsų protestą prieš cenzūrą, kuri Lenkijoje neleidžia nei rašyti, nei kalbėti apie Katyno žudynes.

Savo protestu poetas Braun mėgino sutriuškinti tą kapinių tylą, kuri jau trisdešimt aštuoneri metai supa Katyno istoriją. Tos tylos šaltinis yra Sovietų įsakymas Lenkijos komunikacijai ir cenzūrai nekalbėti apie Katyną. Narsus poetas stengėsi pralaužti gėdingos tylos sąmokslą. Jis norėjo priversti pasaulio žinių agentūras, kurių atstovai stebėjo Lenkijos Rašytojų Draugijos kongresą, prabilti apie Katyną.

Poetas Braunas išvardino faktus ir datas. "Amerikos balso" atstovas Ron Pemstein sąžiningai atliko korespondento pareigą. R. Pemstein pranešė "Voice of America" žiniai, kad poetas Braun: "kalbėjo apie tai, kad 1940 metais, Katyno miške, Sovietų Sąjunga išžudė lenkų karininkus".

Šitą kongreso detalę "Voice of America", kaip sensaciją, turėtų paskelbti

pasauliui. Tokiu būdu, pagaliau, istorinė tiesa nebūtų laikoma pažabota.

Be reikalo poetas Braun rizikavo savo įkalinimu ir be reikalo korespondentas Pemstein siuntė "Amerikos balsui" sąžiningą pranešimą. Pragaištingoji SSSR - JAV detentė, neleido skelbti žinias.

Pemsteino pranešimas, parėjęs per įvairių detentinių cenzorių tikrinimą, raundais pieštukais braukinėjama ir žirkklėmis karpoma, visiškai prarado savo pirmąją pavidalą.

Amerikietiškoji cenzūra, lyg sutarusi su Sovietų užmačiomis, skubomis nušalino iš korespondencijos Sovietams pavojingą 1940 metų datą. Cenzūra rūpestingai išgrandė iš pranešimo "Sovietų Sąjungos" pavadinimą. Ir, pagaliau, pranešimas gavosi toks: "Braun kalbėjo apie Lenkijos karininkų nužudymą Antrojo Pasaulinio karo metu".

Pagarsėjęs JAV žurnalistas Jack Anderson, pasižymįs savo tiesmukiškumu ir tiesos nevyniojimu i diplomatinės pakūlos, minėdamas šį Katyno žudynių nuslėpimo epizodą, pagrįstai klausia: "ar sovietinė cenzūra žaboja ir Jungtines Amerikos Valstybes".

JEWELER DIAMOND SETTER

Join a growing company that will appreciate your work. Pleasant working conditions, good pay and excellent fringe benefits. Must have the ability to set stones and work with precious metals. Must have good references and a reputation for absolute honesty. Please apply:

J. B. ROBINSON JEWELERS

Tri County Mall
Cincinnati, Ohio 45246

Equal Opportunity Employer M/F

(37-38)

MILLRIGHTS

Immediate openings available for experienced millrights. Applicants must be familiar with the repair, installation & inspection of industrial equipment. Should also be able to work with various hand powered tools, perform welding & burning skills & be able to read blue prints.

Salary commensurate with qualifications which includes a comprehensive employee benefit program. Minimum rate per hour \$7.64.

For applications contact:

EMPLOYMENT OFFICE

219-944-3416

Between 8 A.M. & 5 P.M.

or

Mail Resume to:

One North Buchanan St.
Gary, Ind. 46402

GARY WORKS

An equal Opportunity Employer

(30-39)

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

TARĖSI LB VADOVYBĖS

Pasitarimas įvyko š. m. rugsėjo 16 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Dalyvavo PLB valdyba, pirmininkaujama Vytauto Kamanto, Garbės teismo pirm. dr. Juozas Sungaila, Kontrolės komisijos pirm. Vytautas Kutkus, JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, nariai — Aušra Zerr, Modestas Jakaitis ir Bronius Juodelis, Kanados LB Krašto valdybos pirm. Jonas Simanavičius, PLJ S-gos pirm. Gabija Juozapavičiūtė ir Kanados LJ S-gos pirm. Paulius Kuras.

Posėdžiui pirmininkavo PLB valdybos pirm. V. Kamantas. Šio pasitarimo svarbiausias tikslas buvo arčiau susipažinti su didžiųjų ir artimiausių lietuvių bendruomenių vadovybėmis ir veikla, išsiaiškinti ateities darbus ir nusagstyti artimiausias gaires.

Pat svarbiausias ir opiausias sparciai artėjantis renginys yra ketvirtas Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas. Apie paruošiamuosius darbus pranešimą padarė PLJ S-gos pirm. Gabija Juozapavičiūtė. Jaunimo kongresas įvyks 1979 m. liepos 11-29 d.d. Europoje. Prasidės kongresine stovykla liepos 11-19 d.d. prie Londono Anglijoje. Studijų dienos perkeliamos į Vokietiją ir vyks liepos 19-26 d.d. Uždarymas įvyks liepos 27-29 d. Koenigsteine prie Frankfurto.

Kongreso ruošos komiteto pirm. yra A. Šmitas kartu su visomis komisijomis rūpinasi kongreso pasiruošimo darbams. Anglijoje kongreso ruošą rūpinasi Aleksas Vičinskis. Sudaryta smulki programa ir jau žinomi kai kurie paskaitininkai.

Apskaičiuota, kad vienam jaunuoliui pabūti kongreso

stovykloje kainuos 160 dol. Tiek pat kainuos ir studijų dienos. Į šią sumą įskaičiuota nakvynės, maistas ir vietinės kelionės.

Suprantama, kad tokias sumas susimokėti ne kiekvienas galės. Jaunimui pagelbėti turės ateiti ir vyresnieji. Tam tikslui sudaromas specialus IV jaunimo kongresui telkti finansų komitetas, kuriam vadovauti sutiko PLB valdybos vicepirm. dr. Algis Paulius.

Dr. A. Pauliaus apskaičiavimu reikia sukelti 90.000 dol. kongreso išlaidoms padengti ir tolimesnei PLJS veiklai finansuoti.

Kanados LB Krašto valdybos pirm. J. Simanavičius pasižadėjo surinkti bent 10.000 dol., o JAV LB like 80.000 dol. JAV LB Krašto valdyba sutiko, kad pinigai būtų renkami per LB apylinkes, įjungiant jaunimo sąjungos, ir kitų jaunimo organizacijų, tautinių šokių ansamblių narius. Pinigų rinkime turi daugiau reikštis pats jaunimas. Finansų komitetas sudaromas PLB ir PLJS valdybų sutarimu.

Ketvirtam Jaunimo kongresui įvykdyti nustatyta nemaža pinigų suma. Betgi šiandien visi žinome, kad kainos viskam yra labai pakilusios, tad ir išlaidos padidėjusios. Gera valia ir visų sutarimu ir šią naštą bendrom jėgom pakelsime. Piniginį vajų numatoma pradėti dar š. m. lapkričio mėn. Pinigai bus renkami ne vien aukų lapais, bet bus ruošiamas loterija, ekskursijos lėktuvais, didesnėse lietuvių vietovėse rajoninės lietuvių dienos ir kt. Gautas iš renginių pelnas eis į bendrą Finansų komiteto kasą.

Kviečiama visa lietuvių bendruomenė pritarti ruošiamam jaunimo kongresui ir jį dosnia ranka paremti, o taip pat pačiame kongrese

PLB, JAV LB, Kanados LB, PLJS ir kitų bendruomenininkų pasitarimo, įvykusio rugsėjo 16 d. Jaunimo Centre, Chicagoje dalyviai: I eilė — V. Kutkus, A. Zerr, V. Kamantas, D. Kojelytė, G. Juozapavičiūtė, Br. Juodelis; II eilė — V. Kleiza, M. Šilkaitis, dr. J. Sungaila, A. Gečys, M. Jakaitis, K. Laukaitis, III eilė — A. Juodvalkis, J. Simanavičius, P. Kuras, R. Kudukis, dr. A. Paulius, R. Sakadolskis ir S. Kuprys.

dalyvauti. Spec. lėktuvus e k s kursijoms organizuos Finansų komitetas.

Šiame pasitarime taip pat buvo aptartas PLB ir VLIK valdybų susitikimas š. m. rugsėjo 30 d. Clevelande. Tikime, kad pasitarimai vyks nuoširdžioje ir abipusėje pasitikėjimo turinčioje nuotaikoje.

PLB ir PLJS valdybų susitikimas sutartas š. m. spalio 7-8 d.d. Dainavoje. Čia bus smulkiau aptarti Jaunimo kongreso ruošos darbai, programos, sąmatos ir kiti reikalai. Iki šiol šių dviejų valdybų buvo labai nuoširdūs santykiai.

Taip pat šiame pasitarime paieškota būdų, kaip geriau paremti PLB veiklą, nes pastovios pajamos yra labai mažos ir vos padengia a d m i nistracines išlaidas. Reikia palaikyti kultūrinius ryšius su visais kraštais, ypač su Pietų Amerika. Paskaitininkų, mokytojų, organizatorių, meninių vienetų pasiuntimas yra labai išlaidingas ir reikalauja visų talkos. Buvo prašomos JAV ir Kanados LB didesnėmis sumomis paremti PLB išdą.

DRAUGO BANKETAS

Lietuviškoji spauda pergyvena sunkias dienas. Senieji prenumeratoriai ir rėmėjai iškeliauja amžinybėn, o naujų skaitytojų skaičius tolygiai nepaauga. Kasmet didėjanti infliacija ir popierio, dažų bei darbo jėgos kainų nuolatinis augimas yra antras spaudą žlugdantis faktorius. Pašto tarifų nuolatinis kilimas ir nerūpestingas p a t a rnavimas, tiesiog smaigia laikraščių leidimą.

Draugo leidėjai — Lietuvių Katalikų spaudos draugija ir tėvai marijonai, tobulindami dienraščio leidimą, išgijo nauja technika spausdinimo mašinas ir pagerino leidimą bei iliustracijas. Padarytoms išlaidoms mažinti, š. m. rugsėjo 16 d. Jaunimo Centro salėje buvo surengtas banketas — vakarienių. Rengimo komisiją sudarė: pirm. dr. A. Razma, inž. A. Rudis ir kun. V. Rimšelis su nuoširdžiais talkininkais M. Rėmiene, O. Gradinskiene ir St. Džiūgu.

Banketą atidarė rengimo komisijos pirm. dr. A. Razma, išskeldamas spaudos reikšmę ir jos turimus vargus, o programai praveisti pakvietė talentingą pranešėją Viliją Kerelytę. Gaila, kad neveikęs mikrofonas, pilnai išgirsti jų kalbų ir kun. J. Dambrausko maldos.

Po puikios O. Norvilienės paruoštos vakarienių, buvo pristatyti salėje buvę organizacijų pirmininkai ir toliau atvykę svečiai, kurių buvo nemažas skaičius.

Meninę programą atliko pirmą kartą viešai pasirodęs moterų sekstetas, paruoštas muziko Aloyzo Jurgučio ir išpildęs linksmą programą. Kupletams tekstus sukūrė rašytojas Aloyzas Baronas ir pats paskaitė kelis humoristinius eilėraščius. Susirinkusieji labai šiltai sutiko naująjį dainininkių vienetą, o rengėjai apdovanojo gėlėmis. Rašytojas A. Baronas buvo apvainikuotas gyvų apynių

vainiku. Sekstete dainuoja: Vanda Aleknienė, Genovaitė Dambrauskaitė, Jolita Burgess, Mėta Gabalienė, Elena Jankutė ir Irena Meilienė.

Marijonų vyresnysis kun. V. Rimšelis padėjo visiems atsilankiusiems ir talkininkams, įgalinusiems šį banketą surengti ir pravedę laimėjimų traukimą.

Salė buvo pilnutėlė svečių.

Šokiams grojo trankus V. Beleskos orkestras.

POSĖDZIAVO ŠVIETIMO TARYBA

Poatostoginis JAV LB švietimo Tarybos posėdis įvyko š. m. rugsėjo 18 d. Jaunimo Centre. Posėdį pravedė pirm. Br. Juodelis, o sekretoriavo I. Šerelienė. Posėdyje dalyvavo 11 narių.

Sutvarkyti inkorporavimo dokumentai ir bandoma gauti atleidimą nuo mokesčių už paaugotas švietimo reikalams sumas.

Pirmininkas supažindino su naujais švietimo Tarybos nariais: muzikinės dalies vedėjos pareigas sutiko perimti Emilija Sakadolskienė, o vietoj pasitraukusios "Švietimo Gairių" redaktorės Danutės Bindokienės, pristatė naująjį redaktorių Joną Jasaitį.

D. Bindokienei išreikšta padėka už "švietimo Gairių" puikų redagavimą.

Tautinių šokių seminaras įvyks Padėkos dienos savaitgalį Jaunimo Centre. Tam tikslui iš Illinois valstijos gauta 2,000 dol. pašalpa. Seminare bus supažindinti mokytojai su naujomis programomis ir naujais šokiais.

Dr. J. Rėklaitienė pranešė, kad į Chicagos Universiteto Circle Camp 101 kursą įsiregistravo 15 studentų, o į 104 — 10 studentų. Studentų skaičius mažokas ir reikėtų pakelti.

Lietuvių mokytojų sąjungos ruošiamam dailiojo žodžio konkurso premijoms paskirta 100 dol.

(Nukelta į 10 psl.)

Draugo pokilyje meninę programą atliko moterų sekstetas: Ir. Meilienė, M. Gabalienė, V. Aleknienė, E. Jankutė, J. Burgess ir G. Dambrauskaitė.

J. Kuprio nuotr.

Mažeikos-Evans laidotuvių koplyčioje, Čichagoje, rugsėjo 8 įvyko atsisveikinimas su a. a. korp. Neo-Lithuania filisteriu Stepu Vykintu-Povilavičium. Nuotraukoje iš kairės: garbės sargyba: dr. Juozas Jurevičius, inž. Alfonsas Rimas, Jonas Balčiūnas ir Juozas Žvinys. Kazys Oželis — pravedęs atsisveikinimą ir korp! Neo-Lithuania vardu atsisveikina Mečys Valiukėnas. V. A. Račkausko nuotr.

STEPAS VYKINTAS - POVILAVIČIUS PALAIDOTAS

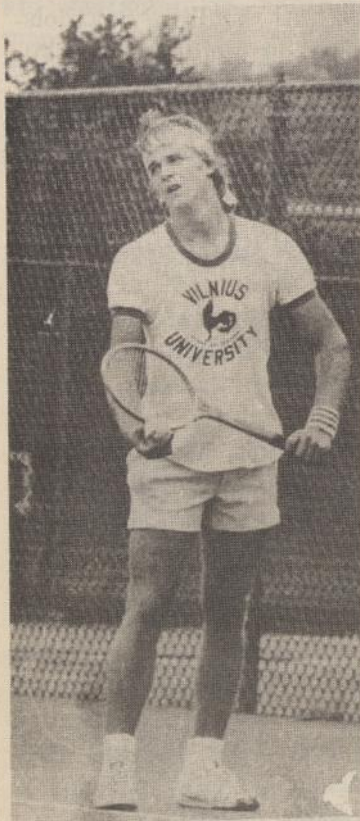
Stepas Vykintas-Povilavičius gyvenęs V. Vokietijoje, atvykęs su žmona į

(Atkelta iš 9 psl.)

Aptarta galimybė surengti lietuvių kalbos pasitobulinimo kursus. Bandyti tartis su Ped. Lit. Instituto vadovybe tokius kursus surengti. Kursai vyktų Jaunimo Centre vieną ar du vakarus po dvi valandas. Atsiradus norinčių, galima būtų daryti ir dienos metu.

JAV LB Krašto valdybos paskelbtas vėjus paremti švietimo institucijas, yra vykdomas ir spaudos vėjus. Kviečiame visus užsisakyti dar bent po vieną naują laikraštį ar žurnalą ir papildyti prenumeratorių skaičių, vieton amžinybės iškeliaujančių.

Lietuviška spauda yra lietuviškos išlaikymo vienas iš pagrindinių elementų. Tad nesigailėkime keliolikos žaliukų ir paremkime lietuvišką raštą.

STEPAS SOLYS, pernai vykusio Pabaltijo lauko teniso meistris, apgynęs titulą ir š. m. rugpjūčio 27 Čichagoje vykusiose rungtynėse.

Z. Degučio nuotr.

Pasaulio Lietuvių dienas, Kanadoje, vėliau lankėsi didesnė JAV lietuvių kolonijose. Iš Čichagos drauge su čionykščiais neolituais, filisteris Stepas Vykintas, nuvyko į Korp! Neo-Lithuania išvyką Tabor Farm, Sodus, Michigan ir entuziastistiškai reikėsi išvykos programoje, atnaujino pažintis su vyresniais kolegomis, susipažino su jauniaisiais. Ir staiga svarsčių metų, kurių dalyviai, daugumoje jaunieji kolegos, ieškojo geresnių darbo metodų, Stepas Vykintas suneigalavo, sustojo plakusi jo širdis ir nežiūrind keturių kol. gydytojų (dr. dr. Mau-ruko, Vaitiekaičio, Stan-kaus ir Dargio) didelių pastangų, nebepaliko. Vežamas Tabor Farm šeiminingo Valdo Adamkaus iššauktu ambulanšu ir gydytojų lydimas, pakeliui į ligoninę mirė, 1978 m. rugsėjo 3 d. 9:28 val. vak.

Velionio Stepo Vykinto kūnas buvo pervežtas į Čichagą ir pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje. Velionio būdinių metų aplankė atsisveikindami daugelis čichagiškių lietuvių. Rugsėjo 8 d. vakare Liet. Atgimimo Sąjūdžio ir LST Korp! Neo-Lithuania Valdybų iniciatyva surengta atsisveikinimo valandėlė. Jos religinę dalį pravedė kan. V. Zakarauskas. Baigiant pilnutėlę koplyčia sugiedojo Marija, Marija... Toliau valandėlę darniai vedė Kazys Oželis. Korp! Neo-Lithuania vardu atsisveikino su filisteriu Stepu Mečys Valiukėnas, Lietuvių Atgimimo Sąjūdžio ir "Laisvosios Lietuvos" laikraščio vardu — Stepas Jakubikas, PLB valdybos ir Lietuvių žurnalistų Sąjungos vardu — Antanas Juodvalkis.

Kalbėjusieji nupiešė Velionio Stepo Vykinto šakotą veiklą, kaip visuomenininko, valstybininko, pedagogo, žurnalisto, redaktoriaus

ir literatūros kritiko, o LAS atstovas iškėlė jį, kaip šio sąjūdžio pirmūną, pirmąjį pirmininką, "Laisvosios Lietuvos" steigėją ir pirmąjį redaktorių. Perskaityta dr. K. J. Valiūno, VLIK pirmininko atsisveikinimas telegrama. Atsisveikinimas baigtas sugiedant Tautos himną.

Rugsėjo 9 d. ryte Velionis Stepas nulydėtas į Šv. M. Marijos bažnyčią, kurioje atlaikytos už jo sielą pamaldos. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kan. V. Zakarauskas, Kauno "Aušros" gimnazijos auklėtinis, kaip lygiai tą pačią gimnaziją yra baigęs ir Velionis. Pamaldų metu nuotaikingai aidėjo solisto Jono Vaznelio giedamos giesmės, palydint vargonais muzikui Antanui Kalvaičiui.

Gavus žinių, kad Velionio dukra ir sūnus beesą pakeliui į Čichagą, Velionio karstas po pamaldų iš bažnyčios gražintas į koplyčią, iš kurios rugsėjo 11 d. ryte, dalyvaujant visiems šeimos nariams ir būreliui artimųjų nulydėtas į Mt. Hope kapinių krematoriumą ir sugedintas. Maldomis ir giliomis evengelistų mintimis bei Velionio šeimai ir artimiesiems paguodos žodžiais, Velionį Stepą Vykintą, kaip taurių lietuvių ir visą gyvenimą dirbusį lietuviybei, atsisveikino ev. liut. kun. senjoras Ansas Trakis.

Velionio pelenų urna bus padėta Lietuvių Tautinėse kapinėse, Čichagoje. Tai bus atliekama po keleto savaitių, kai bus atlikti visi techniškieji parengimai, pagaminta urna ir kt. (mv)

PASKAITA APIE JAV DOLERĮ

Š. m. spalio 8 d. 3:30 v. p. p. įvyks ALT S-gos Čichagos skyriaus visuotinis narių susirinkimas Lietuvių Tautiniuose namuose. Susirinkimo metu ekono-

NEW YORK

NAUJA NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ VALDYBA

Lietuvių Gydytojų S-gos New Yorko skyriaus narių susirinkimas įvyko š. m. rugsėjo 17 d., Kultūros židinyje. Pirmininkas dr. Vytautas Avižonis atsistojimu ir tylos minute kvietė pagerbti mirusius narius: dr. R. Gasiūną, dr. J. Jankauską, dr. V. Paprocką, dr. Plechavičių ir dr. P. Legecką. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė dr. P. Bagdą. Dr. V. Avižonis padarė išsamų pranešimą apie naujausius medicinos mokslo išradimus akių gydymo ligose. Dr. S. Jankauskas, skyriaus sekretorius, pranešė apie valdybos veiklą ir dr. L. Giedraitienė apie išdo stovį, o taip pat papasakojo išpūdžius iš LGS Tarybos suvažiavimo, kuriame ji atstovavo New Yorką. Sekantis LGS suvažiavimas bus 1979 m. Darbo dienos savaitgaly, Toronte, Kanadoje.

Dr. P. Bagdas priminė, kad mirusiam dr. Jonui Jankauskui, buvusiam medicinos skyriaus vedėjui New Jersey Runnels ligoninės kieme jo atminimui personalo iniciatyva ir aukomis pastatytas paminklas, pavadintas saulės laikrodžiu, kurį pamatyti ir jo reikšmę suprasti turėtume ir mes lietuviai.

Be to, gausiai susirinkę gydytojai svarstė lietuvių medicinos istorijos tolimesnę eigą, kurią redagavo dr. Šaulys ir dr. J. Puzinas techniškąją dalį nebaigęs mirė. Taipgi nariai diskutavo Medicinos žurnalo reikalus, pageidaudami daugiau bendradarbių. Buvo siūlyta paminėti Vilniaus Universiteto 400 metų sukaktį universiteto, kuris buvo vienu iš garsiausių ir pirmaujančių medicinos mokslo atžvilgiu.

Į naują valdybą išrinkti: dr. P. Bagdas, pirm., dr. L. Giedraitienė, dr. I. Skeivys ir dr. V. Avižonis. Dr. B. Preikštas-Petrulienė, kandidatė.

Pertraukos metu vyko vaisės dalyvaujant ir gydytojų šeimoms. (eč)

• Lithuania 700 Years užsisakė Kanados krašto apsaugos departamentas per Maryland Books leidyklą, vadovaujamą Stepo Zbarsko.

• Dr. Petras Avižonis, dr. Vytauto Avižonių sūnus yra mokslinės Laser spindulių tyrimo laboratorijos

mistas Leonardas Dargis skaitys paskaitą apie JAV dolerį ir ekonominį gyvenimą. Į paskaitą maloniai kviečiami atsilankyti ir ne nariai. (ia)

direktorius New Mexico. Už jo sėkmingą darbą kas keli metai yra įvertinamas žymeniais, kuriuose įrašomi jo atsiekimai toj karinėj laboratorijoj.

• Dr. Juozas Kazak-Kazakevičius, ilgametis karo mokyklos gydytojas ir vienas pačių ankstyvųjų skautų vadų Kaune, paskutiniiais metais medicinos viršininkas Rome, N. Y. Development Center, po 25 metų tarnybos pasitraukė į pensiją ir apsigyveno 3 Regent Court, Utica, N. Y. 13501. Tel. (315) 732-6435.

TOOL & DIE MAKER

Will be required to construct, repair and maintain jigs, fixtures, and progressive dies. Must be familiar with tool room machines, perform layout work, plus fitting and assembling parts as necessary. Experienced with 4 slide machines, desirable, but not required. Must have Journeyman card. Excellent fringe benefits. Make application at:

ARCO INDUSTRIES

432 E. Eliza St.

P. O. Box 667

Schoolcraft, Mich. 49087

E.O.E.

(38-39)

COLD HEADING OPERATOR

ALL FULLY PAID BENEFITS PLUS PENSION. EXCELLENT WORKING CONDITIONS. STEADY 58 HOURS PER WEEK.

PEERLESS INDUSTRIES

2800 Tyler Rd.

Ypsilanti, Michigan 48197

313-274-5800

OR

313-482-3900

Equal Opportunity Employer (38-40)

FOREMAN

For Gear Works Division of Oklahoma City manufacturing company. 5 years experience as Manager or Foreman in gear shop. Experienced in Spur Helical Worms, Broaching-Keyway, Cutting etc. Excellent chance for promotion to Manager. Also needed, Lead Machinist Come live in Oklahoma City—clean air, open spaces, low living costs & friendly people. Call collect (405) 236-3036 Weekdays 8-4. Mr. LUNG.

Equal Opportunity Employer M/F (34-43)

SKILLED & UNSKILLED sheet metal workers, punch press operator, brake operators, shear operator, hell-rac welders.

Tel.: (914) 476-9000

(36-45)

NEEDED

DEUTZ ENGINE MECHANICS

WISCONSIN MECHANICS

INGERSOL — RAND

COMPRESSOR MECHANIC

AND

1st CLASS FABRICATORS

GOOD BENEFITS

Call Willie

HARLEY INDUSTRIES

4427 W. 12th St.

Houston Texas 77055

713-686-8621

(36-45)

Fraternitas Lithuanica 70 metų sukaktuvininkė

DR. JUOZAS KRIAUCIŪNAS

Gydytojų korporacija "Fraternitas Lithuanica" atšventė 70 m. gyvavimo sukaktį. Pradžioje ji vadinosi brolija ir buvo įsteigta 1908 m. lapkričio 28 d. Petrapilyje, Karo Medicinos Akademijoje, susipratusių lietuvių medicinos studentų: Vlado Nagevičiaus, Vlado Ingelevičiaus, Kazio Oželio, Prano Sližio ir Zenono Ščepanavičiaus. Šie studentai, pamatę, kiek daug lietuvių, studijuojančių Rusijos universitetuose, užsikrečia internacionalizmo idėjomis ir baigę mokslus veda ruses, lenkes ar kitų tautybių moteris, išvyksta dirbti į Rusijos kraštus ir praranda save Lietuvai, nutarė skatinti visus studijuojančius likti lietuviais. Jie ragino lietuvius kurti tik lietuviškas šeimas ir atidurbus Rusijos valdžiai, jei to reikia, grįžti į Lietuvą dirbti savo tautiečių labui. Brolija buvo slapta ir jokių rašytų dokumentų nelaikė. Jai priklausė tik vyrai gydytojai ir ji palengva augo.

Brolija išėjo viešumon 1922 m. nepriklausomoje Lietuvoje ir Vytauto Didžiojo Universitete buvo įregistruota 1924 m., jau kaip korporacija. Nuo to laiko ji greitai augo ir klestėjimo laikų turėjo virš 50 narių studentų su virš 130 filisterių. Šalpos fonde reikalingiems broliams padėti buvo daugiau 50-ties tūkstančių litų. Tremtyje korporacija vėl buvo atgaivinta 1948 m. Augsburgėje ir Bad Rehburge (Vokietijoje) įvykusiuose suvažiavimuose, o Amerikoje pradėjo veikti 1950 m. Prie jos prisijungė ir kitur gyvenę broliai, pav.: Kanadoje, Australijoje ir kitur Lietuvoje likę veikti negali.

Brolijos įstatais ir principais pasekė ir bent dvi kitos susikuriančios korporacijos: "Patria", med. studentų, gydytojų ir dantų gydytojų, įsikūrusi 1931 m. ir inžinierių vyrija "Plienas", įsikūrusi 1932 m.

Veiklai pagyvinti ir suderinti "Fraternitas Lithuanica" ir "Patria" susijungė į vieną korporaciją 1975 m. ir pasivadino "Fraternitas Lithuanica — Patria". Korporacija pamažu auga nariais.

Š. m. rugsėjo 3 d. Chicagoje įvyko 70 metų sukaktuvinis brolijos minėjimas, į kurį atvyko brolių ir iš toliau: Clevelando, Putnamo ir pan. Minėjimas pradėtas pamaldomis už žuvusius ir mirusius korp. narius Jėzuitų koplyčioje. Po to suvažiavimo dalyviai susirinko prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, Jaunimo Centro sodelyje, kur dr. A. Matukas, vyriausias amžiumi dalyvavęs suvažiavime, uždegė aukuro ugnį ir kartu su patrijete E. Giedraitienė padėjo gyvų gėlių vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę pagerbti. Broliis V. Tauras savo žodyje pasakė, kad čia susirinkusieji taip brangina laisvę, kad ir gyvybę pasirošę atiduoti už Lietuvos laisvę. Visi sugiedojo "Marija, Marija" ir Lietuvos himną.

Sekė aplankymas mirusių narių kapų šv. Kazimiero kapinėse, padedant gėlių puokštes. Susirinkimo metu, kuris įvyko Holiday Inn, prie Cicero Ave., buvo išrinkta nauja korporacijos valdyba iš: V. Tauras, M. Vygantas, A. Garūnas, E. Giedraitienės ir P. Janušonienės. Kandidatais liko: A. Paulius ir A. Mačiukienė. Revizijos komisijon išrinkti: V. Raslavičius, A. Taurienė ir J. Kriaučiūnas.

Į korporaciją naujais nariais priimti: dr. Mindaugas Griauzdė, dr. Dalia Šulienė ir medicinos studentas Kastytis Žymantas. Nepaprastais nariais priimti: inž. Kazys Oželis ir dr. Domas Giedraitis.

Sukaktuvinio posėdžio ir pobūvio, kuris įvyko vakare Lietuvių Tautiniuose namuose, garbės prezidiumą sudarė: generalinė konsule

J. Daužvardienė, "Patria" korp. atstovė dr. E. Giedraitienė, vyrijos "Plienas" atst. inž. A. Didžiulis, "Gajos" korp. atst. dr. K. Pėmkus ir trys fraternitiečiai — V. Tauras, A. Garūnas ir J. Kriaučiūnas. Konsulė Daužvardienė sveikino korporaciją ir linkėjo sėkmės bei greito grįžimo į tėvynę. Kiti sveikintojai vėlyjo to pat ir 100-metinio jubilėjaus minėjimo nepriklausomoje Lietuvoje. Fraternitiečiai H. Brazaitis ir M. Vygantas trumpai priminė korporacijos darbus. Pirmas — įkūrimą ir praeitus, antras — dabartinius ir ateities. Pastarasis pažadėjo jaunųjų vardu daugiau reikštis amerikiečių spaudoje, jaunieji gerai moka anglų kalbą.

Posėdžiui pasibaigus solistė Praurimė Ragienė sugiedojo fraternitiečių himną, palydint F. Strolis vėdamam styginiam ansambliui. Ansamblis pagrojo dar porą lietuviškų dalykų ir tada sol. Ragienė sugiedojo "Paskutinį birželį", sukurtą poetės — rašytojos Birutės Pūkelevičiūtės ir harmonizuotą muz. B. Budriūno. Giesmė kai kam net ašaras išspaudė. Sekė pobūvis ir pasilinksminimas. Rašytoja ir poetė B. Pūkelevičiūtė dalyvavo sukaktuviniam posėdyje ir pobūvyje. Visam suvažiavimui vadovavo, visuotinam susirinkimui ir sukaktuviniam posėdžiui pirmininkavo V. Tauras ir sekretoriavo J. Kriaučiūnas.

Planuotas viešas brolio VI. Ingelevičiaus pagerbimas neįvyko, nes jis negalėjo dalyvauti suvažiavime. Jam paruoštą adresą paėmė broliis A. Matukas įteikti asmeniškai. Adresas posėdžio metu buvo visiems parodytas ir perskaitytas.

Priedui verta paminėti kai ką iš brolių ir korporacijos darbų:

1. Sanitarinės ir medicininės tarnybos sukūrimas Lietuvoje besikūriantioje kariuomenėje ir tai tarnybai visą nepriklausomybės laiką vadovavimas, kurią pradėjo, išvystė ir tęsė fraternitietis V. Nagevičius, o jam padėjo fraternitiečiai: V. Ingelevičius, L. Janulionis, K. Oželis ir V. Bendoravičius. Greitai prie jų prisidėjo A. Matukas ir kiti. V. Nagevičiaus pastangomis pradėti šelpti karo invalidai;

2. Karo muziejaus sukūrimas V. Nagevičiui vadovaujant. Jis buvo ir pirmas Lietuvos archeologas, darė kasinėjimus Apuolėje ir Prišmantuose;

3. Būrys fraternitiečių nuėjo mokslo pakopomis, tapdami docентаis ir profesoriais Vytauto Didžiojo

Dr. A. Matukas ir dr. E. Giedraitienė padėjo vainiką prie už Lietuvos laisvę žuvusiems paminklo švenčiant "Fraternitas Lithuanica" korp. 70 metų jubiliejų. J. Kriaučiūno nuotr.

universitete ir vadovaudami kai kurias katedras Medicinos fakultete. Kelis jų išvardinsiu: J. Blažys, V. Bendoravičius, J. Mikužis, K. Oželis, P. Stančius, S. Stonkus, V. Vaičiūnas, P. Baublys, B. Minelga ir kiti.

4. Vokiečių okupacijos laiku sveikatos tarėjas fraternitietis B. Matulionis ir fraternitiečiai jo padėjėjai gudriai pasipriešino okupacinės valdžios pareikalavimui išsiųsti apie 300 medicinos seserų ir 31 gydytoją į vokiečių kariuomenės medicininę tarnybą;

5. Išleidimas "Fraternitas Lithuanica" knygos minint brolijos 50 metų sukaktį, 1958 m. Joje randamos žinios ne tik apie brolius, bet ir to laiko įvykius;

6. Dailės darbų konkurso finasavimas R. Kalantos atminimui, po jo susideginimo Kaune protestuojant prieš Lietuvos okupaciją. Laimėjo 3 dailininkai lygias premijas;

7. Eilėraščių-giesmės sukūrimo konkurse finansavimas atminti 1941 m. birželio mėn. genocidiniam lietuvių deportavimui. Konkurso skelbė New Yorko skyriaus fraternitiečiai. Laimėjo rašytoja ir poetė Birutė Pūkelevičiūtė už parąšmą giesmės "Paskutinis birželis", kurią harmonizavo muz. B. Budriūnas;

8. Brolio V. Paprocko, laisvojo pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirminko ir fraternitiečių vardu, bačkutės Lietuvos smėlio įteikimas Amerikos astronautams nuvežti į mėnulį. Tuo originaliu ir nebrangiu dalyku plačiai pagarsintas Lietuvos vardas;

9. Daugelio fraternitiečių pasireiškimas visuomeninėje, kultūrinėje ir organizacinėje veikloje. Išvardinsiu kelis: F. Kaunas, V. Tauras — Lietuvių Fonde, H. Brazaitis — Lietuvių Bendruomenėje, K. Aglinskas — skautuose ir daug kitų.

Galėčiau išskaičiuoti ir daugiau vertingų pasireiškimų bei išvardinti fraternitiečių vardų, bet taupydamas vietą ir laiką sustosiu.

Palinkėtina geriausios sėkmės "Fraternitas Lithuanica — Patria" korporacijai.

MACHINISTS

THE LUNKENHEIMER CO.
NEEDS EXPERIENCED
LATHE HANDS,
AUTOMATIC SCREW
MACHINE OPERATORS

AND OTHER MACHINISTS WHO CAN SET UP AND OPERATE. TOP BASE WAGES PAID PLUS INCENTIVE OPPORTUNITY AND FULL RANGE OF COMPANY PAID BENEFITS. APPLY IN PERSON. MONDAY THRU FRIDAY 8 TO 11 AT 1520 TREMONT ST., CORNER OF TREMONT & BEEKMAN, CINCINNATI, OHIO.

An Equal Opportunity Employer (38-41)

TURRET LATHE OPERATOR
Needed by very clean company days. Voluntary, overtime. Top wages. Complete benefits. We are an equal opportunity employer. Call Jim Shields (216) 651-3811. (38-42)

"Fraternitas Lithuanica" minėjime prie vaišių stalo solistė P. Ragienė, poetė-rašytoja B. Pūkelevičiūtė su fraternitiečiais: P. Mažeika, Miliauskas, J. Skrinška ir V. Raslavičius.

J. Kriaučiūno nuotr.

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINĄ

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

■ Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

• Vladas Selenis, Draugo bendradarbis Detroito, po sunkios ir ilgos ligos mirė rugsėjo 20 d. sulaukęs 65 m. amžiaus. Velionis priklausė Lietuvių žurnalistų Sąjungai, buvo Balfo tarybos narys ir kelių organizacijų veikėjas. Žmonai, sūnui ir artimiesiems reiškia me užuojautą.

BALFO VAJAUS MĖNUO

Balfo 76 skyriaus metinis tradicinis aukų vajus bus vykdomas visą spalio mėnesį. Vajui sutiko vadovauti direktorė Elžbieta Paurazienė. Sąrašus mašinėle perrašė Birutė Čečkienė. Spalio mėnesio pirmasis dvi savaites aukos bus renkamos prie visų trijų lietuvių parapijų bažnyčių; kitas dvi — aukų rinkėjai aplankys tuos, kurie aukų bus dar neįteikę.

Skyriaus valdyba prašo visus savo auką atiduoti prie parapijų bažnyčių ir tuo palengvinti Balfo darbuotojų darbą; arba pasiųsti vajuos vadovei El. Paurazienei: 17403 Quincy Ave., Detroit, Mich. 48221. Čekį rašyti United Lithuanian Relief Fund, vardu.

ATSISVEIKINIMAS SU IŠVYKSTANČIAIS

Jūrų šaulių švyturio kuopa Pilėnų stovykloje išvykstantiems gyventi į Hot Springs, Arkansas, kuopos nariams Adelei ir Petrui Kuncėms ir Angelei ir Henrikui Dūdams, rugsėjo 16 d. surengė atsisveikinimą. Į išleistuves atvyko gražus būrelis kuopos šaulių, išvykstančiųjų giminės ir draugai.

Vaišių metu kuopos pirmininkas Alfa šukys išvykstantiems palinkėjo laimės ir sėkmės naujoje gyvenvietėje. Kur amžinai medžiai žaliuoja, žydi gėlės ir kas

svarbiausia nekuomet ne-reikės sniego kasti. Skatino ir naujoje vietoje būti šauliais, patriotais. Sugiedota ilgiausių metų, valio, valio!

Savo linkėjimus išvykstantiems žodžiu dar perdavė: O. Rūkštelienė, J. Umaras, A. Šukienė ir A. Su-kauskas. Išvykstančiųjų vardu padėkojo Mykolas Kuncė. Po vaišių mėgėjai galėjo pasižavėti, grojant plokštelių muzikai.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Tautos šventė buvo paminėta dviejose vietose: šv. Antano parapijos bažnyčioje ir Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre.

Rugsėjo 17 d. 10:30 val. šv. Antano bažnyčioje atnaujamose mišiose organizacijos dalyvavo su vėliavomis.

Kun. K. Simaitis savo pamokslu išryškino kokia svarbi ir brangi yra mums rugsėjo 8 — valstybiniu ir bažnytiniu atžvilgiu. Kitas minėjimas buvo Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre ir ten kalbėjo Simas Kudirka. Gaila, buvo skelbta, kad prasidės 12:15 minučių, o pradėta anksčiau ir važiuojantieji iš šv. Antano parapijos atvyko pavėluotai.

ATVYKSTA ALTOS VALDYBOS NARIAI

Altos valdybos nariai — pirmininkas dr. Kazys Bobelis, vicepirmininkai Teodoras Blinstrubas, dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Kazys Šidlauskas spalio 15 d. atvyksta Detroitan ir 12:15 val. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre padarys pranešimą tokiomis temomis: Kas yra Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvos byla Helsinkio-Bel-

grado konferencijos išdavėje.

ŠV. ANTANO PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Šv. Antano parapijos aukų rinkėjai spalio 22 d. parapijos patalpose rengia gegužinę po parapijos stogu. Gegužinei reikalingi fantai-dovanos ir įvairūs kepsniai. Dovanos priimamos naujos. Galima aukoti ir pinigais. Aukų rinkėjai prašo registruotis kas apsiima iškepti ir ką? Stenkimės vienas kitam padėti. Juk nuo mūsų pastangų priklausys gegužinės pasisekimas.

SIDABRINIS JUBILIEJUS

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas spalio mėn. 8 d. 3 val. po pietų Tarptautiniame Institute minės savo 25 metų kultūrinės veiklos sukaktį — sidabrinį jubiliejų. Klubas yra Instituto narys. Savo veiklą pradėjo Institute ir todėl kultūrinės veiklos sukaktis bus paminėta Institute. Klubui esant Instituto nariu yra tam tikrų privilegijų veikloje, ypač garsinant Lietuvos bei lietuvių vardą.

Po akademinės dalies minėje programos dalyje matysime šaunųjį mergaičių vokalinį ansamblį, vadovaujamą muz. Stasio Sližio, tautinių šokių ansamblį — Neris iš Windsoro, vadovaujamą Eleonoros Stanevičiūtės-Holmes, Reginą ir Kristiną Butkūnaites su daina, palydint muzika, o kun. Algis Kezys, S. J. pademonstruos Pennsylvanijos lietuvių-angliakasių gyvenimo filmą.

Kultūros klubo valdyba maloniai kviečia visus klubo veiklos dalyvius ir plačiąją visuomenę, kuri rėmė klubo darbus, gausiai dalyvauti sukakties minėjime.

Įėjimas nemokamas, bet aukos bus mielai priimamos kultūriniais reikalams plėsti. Po minėjimo bus šeiminis kavutė. (am)

MACHINE SHOP SUPERVISOR

NEED SOMEONE WITH MACHINE SHOP PRODUCTION EXPERIENCE WITH ABILITY TO ANALYZE AND CORRECT PROBLEMS IN ADDITION TO DIRECTION OF WORKING FORCE.

Apply in person.

ATLAS DIE CASTING CO.
362 N. Kelly Ave.
Germantown, Ohio 45327
(513) 222-8906 (38-42)

CLASS 1 INSTRUMENT MECHANIC

We have immediate openings for fully qualified Class 1 Instrument Mechanics familiar with all aspects of pneumatic and electronic instrumentation.

Wage rate is \$9.52 per hour including C.Q.L.A. in addition to a generous fringe benefits program.

To apply, mail full resume to:
THE INDUSTRIAL RELATIONS DEPARTMENT
HIRAM WALKER & SONS LIMITED
P. O. BOX 2518
WINDSOR, ONT. N8Y 4S5, CANADA (38-40)

BALTIMORE

ALTS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Vasarai besibaigiant, ALT S-gos Baltimorės skyriaus pirmutinis susirinkimas įvyko rugsėjo 3 d. Liet. Svetainės Klevo kambari.

Pirm. Vl. Bačanskas pranešė, kad mūsų įprastiniam rudens renginiui pakviesta iš Rochesterio "Sutartinė" — mišrių balsų 5 dainininkų sambūris. Kartu atvykstanti ir dailiojo žodžio menininkė Izabelė Žmuidzinienė. Vakarų numatytas spalio 21 d.

Iždininkas A. Sajauskas perskaitė š. m. birželio mėn. 10-11 dienomis vidurmiesty, Charles aikštėje, vykusio Lietuvių Festivalio apyskaitą. Ten turėjome du stalus (stendus): vieną užkandžių, o kitą — tautodailės, kur buvo išdėlioti vien tik sk. narės, prieš dvejetą metų persikėlusios Amerikon iš Punsco srities, O. Krivonienės rankų darbo audiniai, mezginiai, pagavėlės ir kt.

Susirinkusieji supažindinti su ALT S-gos Rytų Apygardos skyrių pirmininkų ir jų atstovų suvažiavimo š. m. gegužės 28 d. Delance, N. J., pas apygardos pirm. Algirdą Jonį, nutarimais. Tarp kitų reikalų nutarę paminėti tos apygardos dvidešimtmečio sukaktį gruodžio 2 d. Philadelphiaj. Ta proga būsiąs ir pasivašininimas — pokylis, kurį S-gos skyriai kviečiami atsiųsti narių bent vienam stalui apsėsti. Vl. Bačanskas prašė, kad kiek galima daugiau, mūsų narių ten dalyvautų.

Tarp Delance, N. J., nutarimų buvo ir pageidavimas, kad ALT S-ga neremtų Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės. Ne vienas susirinkime susidomėjęs klausė, kas gi pagaliau ta Reorganizuota Bendruomenė, kaip ji atsirado, kokios priežastys privertė ją atskirti nuo pirminės Bendruomenės. Prisiminta taip pat ir nelemta knyga-vadovėlis "Tėvų nameliai brangūs". Iškilo ir daugiau

klausimų apie Bendruomenės nuokrypas nuo savo tiesioginės paskirties. Kai Chicagoje šis suskilimas, kaip sakoma, daug kartų apmestas ir atautas, tai "provincijoje" gera dalis tautiečių, skaitančių tik vieną dienraštį, dar tik dabar kai ką neaiškiai pradeda susigaudyti.

Dėl vasaros karščių išsi-skaidžius ir ilgokai nesusitikus, buvo nariams apie daug ką pasižnekti. Dabartiniu papročiu, pasitarimui užsibaigus, kukliai pasivašinta. Netrukus ketiname vėl susirinkti nebaigtų būsimo koncerto ruošos reikalų aptarti. (sm)

MAINTENANCE MECHANICS

Immediate openings are available for experienced Mechanics to perform general maintenance and repair of automatic high speed bottling equipment. One to 3 years Mechanical experience required. We offer stable employment, competitive wage and benefit program. For appointment call:

HEUBLEIN, INC.

2500 Enterprise Drive
Allen Park, Mich. 48101
313-271-3100

An Equal Opportunity Employer M/F (36-39)

Wanted 1st Class Skilled MACHINE REPAIR and/or

MACHINE REBUILDER

GOOD BACKGROUND IN ELECTRICAL AND HYDRAULIC WORK. EXCELLENT PAY AND FULL BENEFITS.

APPLY IN PERSON:

PBM COMPANY

126 Groesbeck
Mt. Clemens, Mich. 48043
313-469-8336

Equal Opportunity Employer (36-42)

WANTED JOURNEYMEN MAINTENANCE AND

TOOL AND DIE MAKERS

8 years proven experience required. Positions available immediately for 1ST & 2ND SHIFT.

Good pay, excellent benefits, steady work, & ample overtime available. Contact BILL JOHNSTONE

GULF & WESTERN MFG. CO.

5511 Telegraph Rd.
Toledo, Ohio 43612

And Equal Opportunity Employer (33-42)

OVER THE ROAD DRIVERS

Needed immediately. Roadway Express, Inc. Steady employment full or part time. Above average earnings. Good equipment, major Class 1 Common Carriers. Qualifications: Minimum 1 yr. all season Semi experience, prefer 23 yrs. of age or older, live or relocate within commuting distance of Toledo. Apply: 6180 HAGMAN RD., TOLEDO, O. 43612, LINE HAUL EMPLOYMENT OFFICE, and Tues., Wed., Thurs. between 1 and 4 p.m. An Equal Opportunity Employer (29-38)

Ką tik iš spaudos išėjo MARIJOS AUKŠTAI-TĖS įdomi apysaka

"IŠEIVĖS KELIU",

kur vaizduoja nėsčios mergaitės jautrius išgyvenimus, dailininko romansą, ir kunigui nuoširdią, garbingą meilę, dėl kurios ji aukojasi per sunkų su juo atsisiskyrimą.

Knyga turi 207 psl., kainą \$5.50. Užsakymus siųsti per "Tėviškės žiburius", per D. ir B. Kriaučiūnų krautuvę 313 Barton St., E. Hamilton. Ont. ir per leidėją A. F. Navikevičių: 555 Sheppard Ave. W., No. 202, Downsview, Ont. M3H 2R7, Canada.

ELECTRIC ARC FURNACE ENGINEER

Excellent opportunity to work on new process development as an R&D Engineer at our Reduction Research Division in Sheffield, Alabama. A BS or MS in metallurgical or chemical engineering with 1-5 years experience in extractive metallurgy employing electric arc furnaces would be preferred. An electrical or mechanical engineer with arc furnace operation/design experience would also be considered. Please call or send resume to:

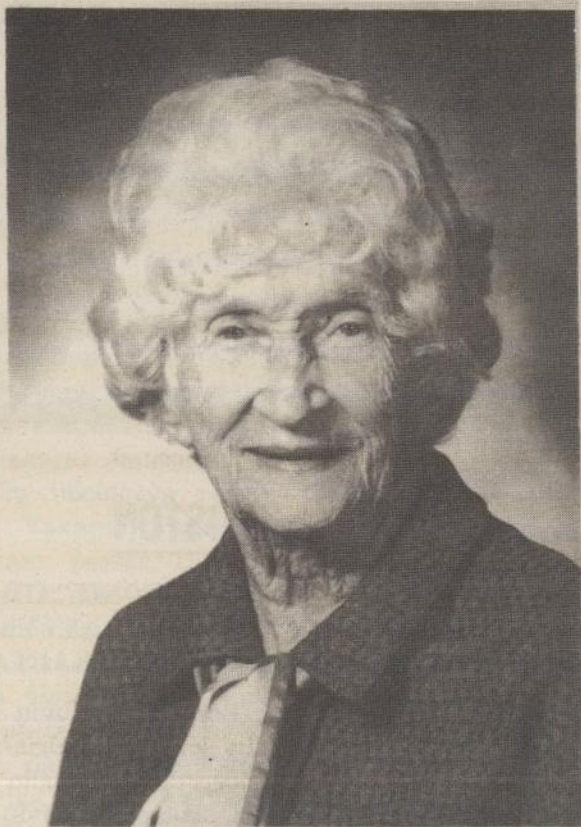
Mr. Jack Hamlin
Reduction Research Division

REYNOLDS METALS COMPANY

P.O. Box 1200
Sheffield, Alabama 35660
(205) 383-7141

An Equal Opportunity Employer M/F

■ Floridos lietuviai

Celina Mošinskienė sulaukusi 101 metų.

MOKYTOJOS C. MOŠINSKIENĖS 101 METŲ SUKAKTIS

Floridoj, Pompano Beach, gyvena buvusi mokytoja Celina Mošinskienė, kuriai neseniai sukako 101 metas. Ji yra buvusio Lietuvos universiteto prof. Mošinsko žmona. Man kaip gydytojui, buvo įdomu ją stebėti. Jos išorinė išvaizda sveikos žmogaus, atrodo turinti ne daugiau kaip 75 metus, geros mitybos, kraujo spaudimas pas ją kaip pas 60 metų sveiką žmogų, geros atminties ir linksmos nuotikos. Ji gyvena pas savo sūnų inžinierių, lankosi lietuviškuose parengimuose ir aplanko savo pažįstamus net ir toliau gyvenančius. Ji įdomiai ir su malonumu pasakoja apie savo veiklą Rusijoje ir besikurinčioje Lietuvoje.

Prieš pirmą pasaulinį karą ji gyveno Petrapilyje ir mokytojavo šv. Kotrynos mergaičių gimnazijoje. Celina atsimena kai kurias savo gimnazijos mokines, kaip S. Kymantaitę ir kt. Po pirmo pasaulinio karo Celina sugrįžo iš Rusijos Lietuvon ir Kaune tuojau įsijungė aktyviai į lietuvišką veiklą, nes darbo tuo laiko buvo begalės ir trūko darbo rankų. Lietuva buvo karo audrų nuniokota ir labai visko trūko. Tuo laiku Kaune, buvo daug pamestinukų kūdikių ir vaikų, kuriems buvo reikalinga skubi globa. Tam tikslui lietuviškos inteligentės moterys sukūrė, Kūdikių globos draugiją Lopselį. Tos draugijos pirmininkė buvo prezidento žmona S. Smetonienė ir Celina toje draugijoje aktyviai dirbo. Šita draugija darėdavo visokius parengimus, loterijas ir rinkdavo pinigų kūdikiams globoti, kad jie turėtų tinkamą pastogę, pakenčiamą maistą ir rūbus.

Tuo laiku, Kaune įsistiegė Lietuvių Moterų Sąjunga Tautiniam Laivynui remti. Šitai draugijai C. Mošinskienė 7 metus pirmininkavo ir surinko daug pinigų lietuviškam laivynui remti. Ji taip pat aktyviai prisidėjo, prie lietuvių jūrų skautų rinklavių laivams įsigyti. Buvo nupirkta keli laivai skautams.

1922 Lietuvos Skautų šefas dr. J. Alekna Mošinskienę paskyrė į Lietuvos Skautų štabą, ūkiu vedėja. Sukaktuvininkė tuo laiku Kaune turėjo pavyzdinį vaikų darželį su dviem pagelbininkėmis mokytojom.

Be šitų minėtų organizacinių darbų, ji turėjo ir savo šeimoje pakankamai darbo, nes augino 2 sūnus, kurie abu yra inžinieriai. Sūnus Algirdas gyvena Brazilijoje, o Vytautas apsigyveno Pompano Beach pas kurį prisiglaudus gyvena ir sukaktuvininkė. Kaip matome kietas ir sunkus darbas jos gyvenimą ne tik netrumpino, bet pailgino.

Šios dienos moderni medicina pataria ypač senyvo amžiaus žmonėms daugiau judėti, būti aktyviems, tai mažiau bus visokių komplikacijų ir ligų.

Šiandien prisimename su pagarba ir dėkingumu, jos atliktus Lietuvai didelius darbus ir linkime sukaktuvininkei daug geros sveikos, laimingų Floridos šviesių dienų ir ilgai dar džiaugtis Lietuvai atliktais nuopelnais.

Dr. K. Pautienis

WANTED
EXPERIENCED COLDHEADEN
OPERATOR
AND SET UP MAN
EXPERIENCED CENTERLESS
GRINDER
ALSO
JOURNEYMEN
MACHINE REPAIRMAN
With experience in rebuilding and
repairing machines.
Steady Full time. Good wages &
benefits. WRITE OR CALL.
ROTEX CORPORATION
P. O. BOX 2611
OKLAHOMA CITY, OKLA. 73126
(37-43)

HOT SPRINGS

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 3 d. per LB apylinkės radijo valandėlę "Laisvės Varpai" buvo minima Tautos šventė. Ta proga pedagogas P. Maldeikis išsamioje paskaitoje apibūdino šventės reikšmę mūsų valstybės ir tautos istorijos eigoje.

Rugsėjo 8 d. buvo atlaikytos šv. Mišios "Šiluvos" koplyčioje už kenčiančią Lietuvą, žuvusius bei kalinamus ir persekiojamus kovotojus už laisvę ir nepri-

Dr. V. Sakalienė praveda Tautos šventės minėjimą, suruoštą LB Hot Springs apylinkės. Reivvyčio nuotr.

LB Hot Springs apylinkės Tautos šventės minėjime kun. P. Patlaba kalba invokaciją. Gilumoje moterų mėgėjų būrelis atlikęs programą. Iš kairės: L. Gudalienė, L. Tamošaitienė, A. Kalvėnienė, V. Šklerienė, G. Gedvilienė ir F. Dimgailienė.

Reivvyčio nuotr.

klausomybę. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. P. Patlaba. Šv. Mišias užprašė LB apylinkė.

Rugsėjo 9 d. suruoštas pagrindinis šventės minėjimas. Dėl sveikatos stovio neatvykus rašytojui Vyt. Alantui, programa buvo atlikta savomis jėgomis. Minėjimą atidarė pirm. St. Ingaunis, pakviesdamas minėjimui vadovauti dr. V. Sakalienę. Įnešus JAV ir Lietuvos vėliavas, sugiedoti himnai. Dr. V. Sakalienė pakvietė kun. P. Patlabą sukalbėti maldą. Po maldos pirm. St. Ingaunis trumpai apibūdino Tautos šventės prasmę. Meninę dalį atliko

moterų mėgėjų būrelis, padainuodamas 5 dainas. Po dainų buvo deklamuojami eilėraščiai. Antroje minėjimo dalyje girdėjome humoristinių eilėraščių ir linksmų skaitymų, kurie linksmam nuteikė apie 80 susirinkusių svečių. Susirinkusieji nepašyktėjo plojimų programos atlikėjams. Visi svečiai po programos buvo pavaišinti kavute ir šeiminių gardžiai paruoštais kepiniais. (JŽ)

TOOL MAKERS
AND
TOOL ROOM MACHINISTS
JOB SHOP EXPERIENCE.
COLUMBIA TOOL & GAGE CO
1921 PICKWICK AVE.
GLENVIEW, ILL. 60025
(37-41)

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
18 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.
MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

32800 Center Ridge Road
779-5915

FILATELIJA

Antanas Bernotas

Nr.8

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Liepos 13 d. — 8.4 cento su piano Non-Profit organizacijoms.

1. Liepos 20 d. — 15 c. paminėti Vikingo erdvėlaivių kelionėms į Marsą. Čia ji dedame.

3. Rugpjūčio 11 d. — 28 c. su Ft. Nisqually bokšte-liu (dvigubo svorio laiš-kams).

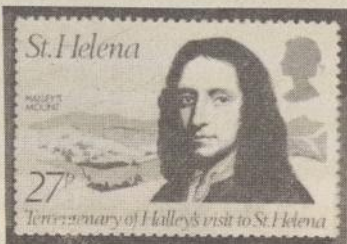
4. Rugpjūčio 26 d. — ke-turius 15 centų pašto žen-k-lus su įvairių rūšių pelėdo-mis. Ženk-lai spausdinti blo-kais.

PIETŲ AFRIKA išleido 4 centų pašto ženklą pagerbti teologui Dr. Andrew Mur-ray, YMCA tame krašte įsteigėjui, jo 150 metų gi-mimo proga.

YMCA (Young Men's Christian Association) buvo įsteigta Londone George Williamso 1844 m. Draugi-jos tikslas buvo padėti jau-niems vyrams lavintis fizi-niai, sociologiniai, religiniai ir labdarybės srityse. Orga-nizacija turėjo tokį pasise-kimą, kad jau 1851 m. pir-mieji jos skyriai buvo įsteigti užjūriuose — Bos-tone ir Montrealyje. Sky-riai steigėsi ir kitose anglų valdytose kolonijose ir nuo-savybėse. Šiuo metu Ame-rikoje sunku būtų rasti miestą, kur nebūtų YMCA skyriaus. Greta YMCA, daugelyje vietų veikia ir YWCA (Young Women's Christians Association) skyriai. YWCA pradininkė buvo Emma Roberts, pir-mą organizacijos padalinį įsteigusi Londone 1855 m.

ŠV. ELENOS sala (pieti-niame Atlanto vandenyne) išleido trijų pašto ženklų seriją paminėti 300 metų sukakčiai, kai toje saloje lankėsi astronomas Halley.

Edmund Halley (1656–1742), garsus anglų astro-nomas, gimė Londone, o mokslus baigė Oxfordo uni-versitete. Susižavėjęs astro-nomija, teturėdamas tik 20 metų amžiaus, jis nuvyko į šv. Elenos salą, kur ste-bėjo pietų dangų ir sukata-logavo 341 žvaigždes. Vė-liau kartu su Newtonu nu-statinėjo planetų ir žvaigž-džių traukos jėgą ir jų orbi-tas. 1698-1700 m., plaukio-damas Atlanto vandenyne, jis nustatinėjo kompasu kryptis. Nustatė 24 kometų orbitas. Vieną naują kome-tą surado jis pats, kuri nuo jo vardo buvo pavadinta Halley kometu. Parašė trak-tatų astronomijos klausimais. Šv. Elenos saloje vie-nas kalnas yra pavadintas jo vardu.

ŠVEDIJA išleido 115 oere pašto ženklą su meška.

Meška, paprastai vadina-ma vyriškos giminės vardu l o k y s (lotyniškai ur-sus), jo rudoji gentis, gyve-nt visoje Europoje ir vaka-rų Azijoje. Lokys Lietuvoje kadaise buvo labai popula-rus ir gerai pažįstamas gy-vulys, bet jau nuo XIX am-žiaus pabaigos išnykęs. Ta-čiau jis vis dar randamas Gudijoje (Baltvydžio girio-je) Estijoje, Karpatų ir Al-pių kalnuose. Lokys ēda viską, bet ypač mėgsta me-dų, ir jo ieškodamas įlipa net į medžius. Žiemos metu

Hamiltono mergaičių choras Aidas, kuris koncertuos Bostone.

TAUTOS ŠVENTĖS PAMINĖJIMAS CLEVELANDE

Š. m. rugsėjo 9 d. Lietu-vių namuose DLK Birutės draugijos Clevelando sky-rius suruošė Tautos šventės minėjimą. Programa pradė-ta trumpu skyriaus pirmi-ninkės J. Budrienės žodžiu ir Tautos himnu. Kalbą apie 1430 m. rugsėjo 8 d. istori-nėje jerspektyvoje pasakė LKVS Ramovės Centro Val-dybos kultūrinių reikalų va-dovas Pr. Karalius.

Meninėje dalyje progra-mą pravedusi Regina Nas-vytienė paskaitė Genės Kar-sokienės eilėraštį "Tėvynės Ilgesys". Solistė Nora Bra-zulienė pianu palydint Gen. Karsokienei padainavo 4 dainas. Labai tiko momen-tui Br. Budriūno "Mano Protėvių žemė", kurią solis-tė padainavo su giliu įsi-jautimu.

Jauna 13 metų pianistė Angelytė Karaliūtė pa-skambino Mendelsohn-Bal-tholdy "Rondo Capriccioso op. 14" ir Chopin'o valsą. Gana komplikotų kūrinių atlikimas su meniniu įsi-jautimu ir labai gera technika publikos buvo gražiai įver-tintas. Talentinga jaunutė pianistė yra B. Smetonienės ir Antano Smetonos moki-nė. Programos pabaigoje visiems jos dalyviams buvo įteiktos dovanėlės — gėlės. Padėkos ženklan gėlėmis papuošta ir pianistės moky-toja. Po meninės programos

miega kur oloje. Lengvai pasiduoda išdresiruojamas, todėl kunigaikščių Lietuvo-je XVII-XVIII amž. Surgai-niuose net buvo lokių mokykla. Išdresiruotus lokius lokininkai vedžiodavo po turgus, dvarus ir smukles, ir linksmindavo žiūrovus. Kartais lokininkai ir čigo-nai lokius panaudodavo ir burtams, dėl ko net vysk. Valančius turėjo įsikišti. Šiapus lokys (ar meška) labai gerai žinomas lietuvių tau-tosakoje. Mūsų rašytojas Bernardas Brazdžionis prieš keliolika metų yra parašęs vaikams knygutę "Meškiu-kas Rudnosiukas". — Kitų spalvų lokiai — judieji, bal-tieji ar pilkieji, gyvena ki-tose pasaulio dalyse.

buvo darbščiųjų birutėčių suruoštos vaišės visiems šventės dalyviams.

Įvertinant gražias ir nuo-širdžias birutėčių pastan-gas vis dėlto reikia apgai-lestauti, kad Tautos šven-tės minėjimas nepatraukė Clevelando visuomenės dė-mesio: vos nepilna šimtinė žmonių tesusirinko. Kas kaltas? Gal keletas kitų tuo pačiu laiku buvusių rengi-nių, gal stoka reklamos? Atrodo, kad tos visiems svarbios šventės minėjimus turėtų ruošti bent kelios su-sitarusios organizacijos ar-ba vietos Lietuvių Bendruo-menės apylinkė. (Beje, Ben-druomenės paskelbtas Tau-tos šventės minėjimas rug-sėjo 24 d. neįvyko, kadangi tai būtų buvęs nelogiškas dublikatas po to, kai įvyko šis mūsų čia aprašytasis). (d)

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 30 D. Clevelando moksleivių ir studentų ateitininkų literatūros vakaras.

• SPALIO 1 D. Kar. A. Juo-zapavičiaus šaulių kuopa Lie-tuvių Namuose rodys mediciniškus filmus.

• SPALIO 7 IR 8 D.D. — Lietuvių klubo kultūrinės pre-mijos įteikimo balius ir Lietu-vių namų penkerių metų su-kakties minėjimas.

• SPALIO 8 D. DMNP para-pijos tradicinė vakariėnė.

• SPALIO 14 D. abiturientų pristatymas-balius. Rengia LB Ohio apyvarδος valdyba.

• SPALIO 21 D. Lietuvių Namų apatinėje salėje įvyks Clevelando Ramovėnų Choro 5 metų sukakties minėjimas.

• SPALIO 28 IR 29 D. Lie-tuvių Dienos. Rengia LB Cle-velando apyl. valdyba.

• LAPKRIČIO 4 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas ir balius Lietuvių namuose.

BOSTON

HAMILTONO "AIDAS" Į BOSTONĄ ATVYKSTA PIRMĄ KARTĄ

Bostono Lietuvių Tauti-nių Šokių Sambūris rengia koncertą š. m. spalio 7 d., 6 val. vakaro Lietuvių Pili-ečių Draugijos auditorijoje.

Programą atliks muziko Jono Govedo vedamas Ha-miltono mergaičių choras "AIDAS" ir solistas Rimas Strimaitis. Po programos šokiai, grojant geram or-kestrui. Pradžia PUNKTU-ALIAI 6 val. vakaro.

• Bostono Balfo valdyba, skelbia rudens piniginį vaju nuo spalio 1 d. iki gruodžio 31 d. Aukas prašome siųsti Balfo kasininkui, kun. A. Baltrašūnui, ST. PETERS PARISH, 50 ORTON-MAROTTA VAY, So. Boston, Mass. 02127.

MACHINISTS

#1 Supplier of automatic rivet-ing equipment to air craft pro-ducers. World wide needs the following experienced machinists for operating Boring Mills, Mills, Shapers, Planer & Lathes. Must read blue prints & do set ups. EXCELLENT WAGES, FRINGES — LIFE INSURANCE, MAJOR MEDICAL PRESCRIPTION PLAN, DENTAL PENSION, PAID VACATION & MORE. Evening & Saturday try out can be arranged.

Call 716-876-9685

GEMCOR

785 Hertel Ave., Buffalo, N.Y. (36-38)

Wanted Journeymen or

1st Class Skilled

MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. DAYS — PERMANENT — OVER-TIME — AND FRINGE BENEFITS.

STANSPEC CORP.

13600 Deise Ave.

(Near Shoreway & E. 140th St.) Cleveland, Ohio 44110

(29-37)

• LAPKRIČIO 5 D. Lietu-vių Skautų Sąjungos 60 metų sukakties minėjimas.

• LAPKRIČIO 11 D. Žalgi-rio šaulių kuopos parengimas Naujos parapijos salėje.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Are you interested in
the Cloistered Life?

Write to: Dominican Nuns
802 Court St.
Syracuse, NY 13208

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

LITERATŪROS VAKARAS

Clevelando Studentų ir Moksleivių Ateitininkų ruošiamas Literatūros vakaras įvyks šeštadienį, rugsėjo 30 d. Lietuvių Namų salėje. Tai bus aštuntasis Literatūros Vakaras Jaunųjų Ateitininkų iniciatyva rengiamas. Vakaro programoje dalyvaus poetas Henrikas Nagys ir deklamatorė Izabelė Žmuidzinienė.

Henrikas Nagys yra lietuvių visuomenei žinomas kaip poetas, literatūros kritikas, dailės publicistas ir vertėjas. Iš jo žinomesnių poezijos rinkinių yra: "Eilėraščiai", "Lapkričio naktys", "Saulės laikrodžiai", "Mėlynas sniegas", "Broliai balti Aitvarai". Literatūros vakaro programoje poetas Henrikas Nagys skaitys ištraukas iš savo kūrybos.

Deklamatorė Izabelė Žmuidzinienė perteiks vakaro dalyviams ištraukas iš Mykolo Putino raštų.

Programa prasideda 7:30 v. v. Po programos bus šokiai ir vaišės. Bilietus (\$5, \$3) galima įsigyti prie įėjimo ir per Andrių Kazlauską (tel. 731-4029) ir Andrių Razgaitį (tel. 524-2357). Visa Clevelando visuomenės yra kviečiama dalyvauti.

ABITURIENTŲ BALIUS

LB Ohio Apygardos ruošiamas dešimtas abiturientų pristatymo balius įvyks š. m. spalio 14 d. Lietuvių Namuose. Šiam baliui rengti sudaryta komisija iš Clevelando lietuvių jaunimo į kuri įeina: Rimas Aukštuolis, Dana Palubinskaitė, Linas Jokūbaitis, Zita Kripavičiūtė ir Kęstutis Petrakis.

Visi abiturientai baigusieji 1978 metų pavasarį vidurines mokyklas prašo-

me registruotis prisiunčiant savo nuotrauką su priedu, kurią mokyklą esate baigę ir kuriame universitete užsiregistravę studijuoti. Komiteto nariams: Danai Palubinskaitei, adresas: 20128 Miller Ave., Euclid, Ohio 44119 arba Rimui Aukštuoliui — 25230 Chardon Rd., Richmond Hts., Ohio 44143 iki spalio mėn. 6 d. Tolimesnę informaciją duosime sekančiame Dirvos nr. ir per radiją.

Rengimo Komitetas

• **Akademinių Skautų Sąjūdžio** Clevelande kandidatų ir kandidatų bendra suveiga įvyks š. m. spalio 1 d., sekmadienį, 6 v. v. J. ir R. Nasvyčių namuose — 17618 Ingleside, Clevelande. Tel. 486-0877.

• **Barbarai ir Vincui** Taraškams gimė dukrelė Veronika. Taraškai jau augina penkis sūnus ir džiaugiasi sulaukę pirmos dukrelės. V. Taraška dirba Picker X-Ray bendrovėje Clevelande.

MEDICINIŠKAS FILMAS

Spalio 1 d., 3 val. Clevelando Lietuvių Namų žemutinėje salėje, Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopa ruošia medicinišką, garsinių spalvotų, filmų demonstravimą. Bus parodyta apie odos, plaučių vėžį ir rūkymas ir vėžys. Paaiškinimus duos

dr. Milauskas. Filmai yra pagaminti Amerikos Vėžio Draugijos, gydytojų specialistų.

HOUSE FOR SALE

East 185 St., 6 rooms brick single, 1½ bath, finished third floor. New driveway, garage and carpeting. Central air conditioning, finished basement. Call: 585-0890.

CUSTODIAN

Mature. General maintenance for lovely garden type apartment. West side. Suite & salary. Call: 467-5163. (38-39)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Patria prekybos namuose** 794 E. 185 St. Clevelande, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilę kitų prekių. Prašome atsilankyti. Tel.: 531-6720.

Lietuvių grožio salonas
SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-4240.

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ PENKMEČIUI PAMINĖTI š. m. spalio mėnesio 7-tą dieną, namų viršutinėje salėje rengiamas

BALIUS-BANKETAS

Banketo metu bus įteikta antra Amerikos Piliiečių Klubo kultūrinė-visuomeninė 1000 dolerių premija.

Baliaus pradžia 6:30 val. vakaro.

Bus kokteiliai, skani vakarienė ir šokiai, grojant žymiam SAM FINGER orkestrui.

Bilietų kaina 12.50 dolerių asmeniui. Stalus ir bilietus galima užsisakyti pas R. Tatarūnienę telefonu 531-5924.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ
PENKMEČIUI PAMINĖTI KOMITETAS

Šaulių S-gos sporto vadovas J. Petrašiūnas įteikia trofėją vyrų šaudyme laimėtoji J. Šostakui iš Detroito. Kairėje stovi B. Nainys.

ŠAUDYMO VARŽYBOMS PRAEJUS

Įvykusiame šaulių sąjungos kuopų individualiniam šaudyme Clevelande, žalgirio šaulių kuopos šaudykloje, dalyvavo sekančių kuopų — dalinių šaudytojai: Klaipėdos jūros šaulių kuopos — iš Cicero, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės — iš Chicagos, Stasio Butkaus kuopos iš Detroito, žalgirio kuopos ir Kar. Juozapavičiaus kuopos iš Clevelando.

Šaudymą pravedė šaulių s-gos sporto vadovas J. Petrašiūnas. Šaudymas vyko taškų sistema ir pirmą vietą vyrų grupėje laimėjo J. Šostakas — Detroitas, moterų p. Virginija — Chicago.

Po šaudymo rungtynių globėjai žalgirio šaulių kuopa, Lietuvių namų viršutinėje salėje svečiams ir nariams suruošė vakarienę balių.

Trumpu žodžiu balių atidarė kuopos pirm. B. Nainys ir pakvietė sporto vadovą J. Petrašiūną įteikti laimėtojams trofėjas. Toliau kalbėjo šaulių s-gos centro valdybos pirm. K.

Milkovaitis ir įteikė Clevelando šauliams atžymėjimus. Atžymėjimus gavo sekančios Clevelando šauliai: F. Navickas, D. Vaičiūnas, O. Čiuprinskienė, A. Šar-kauskienė ir I. Muliolis.

Po trofėjų ir atžymėjimų įteikimo, grojant R. Štrimačio orkestrui vyko vaišės, šokiai ir žaidimai.

Žalgirio kuopa dėkinga ponams Bartkams, už leidimą naudotis šaudyklos vieta. (ep)

FITTERS—\$7.85 PER HR.
WELDERS—\$7.38 PER HR.
We are looking for persons with 2 yrs. minimum exp. in the areas of pipe, plate fitting and 3-position welding. Excellent benefits. Apply in person between 9 a.m. - 12 noon.
PATERSON-LEITCH CO.
900 EAST 69TH STREET
CLEVELAND, OHIO
Equal opportunity employer (34-40)

MACHINIST
MUST BE EXPERIENCED ABLE TO SET UP AND OPERATE.
DAYS, HOURLY RATE.
EXCELLENT FRINGE BENEFITS.
MCM
1432 E. 47th ST. 216-881-1280 (34-43)

TURRET LATHE
MUST BE EXPERIENCED ABLE TO SET UP AND OPERATE.
DAYS, HOURLY RATE.
EXCELLENT FRINGE BENEFITS.
MCM
1432 E. 47th ST. 216-881-1280 (34-43)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING
Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.
MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

CLEVELANDO STUDENTŲ IR MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ RUOŠIAMAS

VIII-TASIS LITERATŪROS VAKARAS

įvyksta 1978 m. rugsėjo 30 d. 7:30 v. v. LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE — 877 E. 185 ST.

Programoje dalyvaus poetas Henrikas Nagys ir deklamatorė Izabelė Žmuidzinienė.

Bilietai (\$5.00, \$3.00) gaunami prie įėjimo ir platintojus: Andrių Kazlauską telef. 731-4029 ir Andrių Razgaitį tel. 524-2357.

Po programos — šokiai, vaišės.

Visi maloniai kviečiami.

DIRVA

RUOŠIANTIS ALTOS SUVAŽIAVIMUI

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba rugsėjo 13 d. savo būstinėje Chicagoje turėjo posėdį. Pirmininkas dr. Kazys Bobelis, praveddamas posėdį, painformavo apie dalyvavimą rugsėjo 9 d. Washingtone simpoziume liečiant žmogaus teisių lažymą. Simpoziumą surengė Washingtono lietuvių organizacijų centras ir pravedė kun. Kazimieras Pugevičius.

Būdamas Washingtone dr. Bobelis turėjo progos aplankyti Lietuvos atstovą dr. S. Bačkį ir išsikalbėti įvairiais reikalais.

Kun. Adolfas Stašys pranešė apie artėjančio Altos suvažiavimo paruošiamuosius darbus. Buvo nustatyta suvažiavimo darbotvarkė.

Suvažiavimas įvyks spalio 21 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 South Kedzie Avenue, Chicagoje. Suvažiavimo registracijos pradžia 8:30 iš ryto. Suvažiavimo metu bus bendri pietūs ir po suvažiavimo, 8 val. vakare, tuose pačiuose Tautiniuose Namuose, ruošiamas banketas — dr. Kazį Bobelį pagerbti.

Banketui bilietai užsakomi iš anksto kreipiantis į Altos centrą, 2606 West 63 Street, Chicago, Ill. 60629. Kaina \$12.50 asmeniui. Prašoma kuo greičiau užsisakyti bilietus nes gali salėje pritrūkti vietos.

Be suminėjų posėdyje taip pat dalyvavo T. Blinstrubas, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. Kazys Šidlauskas, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis, J. Skorubskas, Gr. Lazauskas, S. Balzekas, Jr., P. Bučas, J. Pakalka, J. Ta-

Lietuviškosios skautybės fondo atstovų suvažiavimo dalyviai, tautinės stovyklos metu.
V. Bacevičiaus nuotr.

landis, E. Vilimaitė ir I. Blinstrubienė.

• **Lietuvių Moterų Klubo Federacija** kviečia visas savo klubų nares gausingai dalyvauti visuotiniame suvažiavime spalio 7 ir 8 d., Kultūros židinyje, Brooklyn, N. Y.

Spalio 7 d., šeštadienį, registracija 9 val. ryto. Pusrėčiai iki 10:30 val. Pirmasis darbo posėdis 10:30-1 val. Priešpiečiai 1:30-3:30 val. Priešpiečių metu kalba LMKF garbės pirm. Vincė Leskaitienė. Darbo posėdžio tąsa 3:30-5:30 val. Pavakariai 5:30-6:30 val.

Spalio 8 d., sekmadienį, Mišios 9 val. ryto Tėvų Pranciškonų koplyčioj. Pusrėčiai 9:30-10:30 val. Ant-rasis darbo posėdis 10:30-1:30 val. Priešpiečiai 1:30-3:30 val. Priešpiečių metu kalba RIMA MIRONIENĖ. VYTAUTOS SMETONOS KONCERTAS 4 val.

Darbo posėdžiuose dalyvauja tik LMKF klubų narės.

• **Lietuvių akademinis sambūris Montrealyje** XII Vinco Krėvės literatūros premiją 500 dol. paskyrė Tomui Venclovai už jo poezijos knygą "98 eilėraščiai". Jury komisijoje buvo dr. H. Nagys, V. Žižys, dr. I. Maziliauskienė, M. Jonynienė ir J. Šiaučius. Premija bus įteikta lapkričio 4 d. Montrealyje.

• **Jūratės Statkutės de Rosales, Dirvos bendradarbės** Venezueloje, sūnus įstojo į Vasario 16 gimnaziją, kad geriau galėtų išmokti lietuvių kalbą ir artimiausiu bendrauti su lietuvių jauni-mu.

Linkime jam sėkmės moksle.

LPN'S OR RN'S NEEDED — for part-time weekdays and weekends. 1-3 & 3-11 shifts. Call between 9-3 weekdays for appointment. (717) 755-6454 (38-45)

NURSES

RN's, full time (temporary or permanent), 3-11 & 11-7 shifts. Eagleville Hospital, a drug & alcohol treatment center, near Norristown. Different kind of nursing in a campus-like setting. Prefer psychiatric training. Some weekend work. One free meal per shift. Excel. fringe bfts. Call for appointment 215-539-6000, ext. 320. AA/EOE-M/R. (38-41)

SANTA MONICA

TRADICINIS BALIUS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, jau 16-tą kartą, Santa Monikos Amerikos Lietuvių Klubas ruošia savo tradicinį balių, kuris įvyks š. m. spalio 7 d. (šeštadienį), 7 val. vakare, Miramar viešbutyje — Satellite Room, Wilshire Blvd. ir Ocean Ave., Santa Monikoje.

Salė pagrindinai atnaujinta, gražiai dekoruota, jauki atmosfera.

Bus gera vakarienė, gėrimai. Gros labai geras "Continental" orkestras, taip pat trumpa, įdomi programa ir laimėjimai. Prasi-dės punktualiai 7 val. vakaro.

Įėjimas asmeniui \$12.50. Prašoma iš anksto užsakyti pas valdybos narius.

Balius žada būti įdomus ir jaukus, laukiami visi!

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

NIGHT FOREMAN

FOR MACHINE TOOL SHOP

Union Shop. All Benefits.

Apply in Person:

DELTA
ASSOCIATED INDUSTRIES
450 Fair
Ferndale, Mich.

(1 Block E. of Woodward,
Right Off 8 Mile) (3738)

HOURLY OPENINGS

MACHINE BUILDERS
Must be able to assemble machine do hydraulic piping and read blueprints. Required to perform scraping of machine components. Must have 3-5 years experience.

ELECTRICIANS
3 years of experience required in electrical panelwiring, machine layout and assembly.

O. D. GRINDERS
3 years experience required.
GOOD SALARY PACKAGE, EXCEL-
LENT FRINGE BENEFITS.

Contact: EMPLOYEE RELATIONS
BABCOCK and WILCOX
Detroit Broach and Machine
950 S. Rochester Rd.
Rochester, Mich. 48063
Phone: 313-651-9211

An Equal Employment Opportunity
Employer M/F/V (37-43)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRY'S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Kopolyčios

Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

BALFo Direktoriui ir ilgamečiui veikėjui

A. A.

VLADUI SELENIUI

mirus, žmoną BRONĘ, sūnų ROBERTĄ, bro-lį ir seseris nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Bendras Amerikos Lietuvių
Šalpos Fondas
Centro Valdyba ir Direktorai

A. A.

Plk. JUOZUI BALČIŪNUI-ŠVAISTUI

mirus, žmonai ALEKSANDRAI ir dukrai BIRUTEI su šeima reiškiame nuoširdžią užuojautą

Birutė ir Alfai
Juodikaii

Vienerių metų mirties sukaktis

A. A.

VINCAS ŠARKA.

Jau sueina vieneri metai, kai staigi mirtis išskyrė iš mūsų tarpo mūsų mylimą vyrą, tėvą ir senelį, kuriuo netekome 1977 m. spalio mėn. 3 d.

Už jo sielą bus atnašaujamos šv. Mišios spalio mėn. 3 d. 8 val. ryto šv. Kazimiero bažnyčioje Windsore, Ont., Kanadoje ir spalio mėn. 6 d. 8 val. ryto šv. Antano bažnyčioje, Detroite.

Maloniai prašome visus gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Vincą ir pasimelsti už jo sielą.

Nuliūdę

žmona Vaclava
ir dukterys su šeimomis